

Naročnina listu: ==
Celo leto . . . K 10—
Pol leta . . . " 5—
Četrto leta . . . " 250
Mesečno . . . " 1—
Zunaj Avstrije: ==
Celo leto . . . K 15—
Posamezne številke
:: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
se računijo po 12 vinarjev
od 6redne petivrtste: pri
večkratnih oznanilih velik
::: popust. :::
„Straža“ izhaja v pon-
deljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Nova pota.

(Iz učiteljskih krogov.)

Na velikonočne praznike je imela Zveza štajerskih učiteljskih društev svoje zborovanje v Mariboru. Prostor Narodnega doma, kjer se je vršilo zborovanje, so bili še precej polni učiteljskega, toda nekaj se je splošno opazilo — mlajših moči je bilo malo, zelo malo. Starci pa so se vpraševali v največjih skrbeh: Kje so naši mladi? Kam so šli? Zakaj so izostali? To je vendar čudno!

Da, čudno je to! Velik preobrat se je moral že zgoditi v mišljenju in naziranju našega mlajšega učiteljskega, ker je izostalo od takega zborovanja. Ali jim stara shojena pota ne zadostuje več? Ali se je mladini močno zahotelo dela, dela za narod, za narodne svetinje? Ali hočejo kreniti na nova pota? Ali so postali siti večnega donkišotskega boja s klerikalnim zmajem in so končno spoznali, da je ta strašni zmaj od znotraj votel, od zunaj pa ga ni? Mnogo učiteljev je že izprevidel in vsak, kdor pošteno in pa trezno misli, je moral priti do spoznanja, da so ga samo strašili z nekimi babbav, katerega ni in nikdar ne bo.

Naš narod se je začel živo gibati in napreduje na vseh poljih. Narodna zavest se je zbudila in obupni glasovi v nemškem častniškem gozdu so živa priča, da stopa Slovan na dan. V tako resnih in velikih trenutkih se resni možje ne brigajo za malenkostne razpore, ampak močni gredo z močno armado v boj za višje ideale.

In mnogoteri za narodno delo vneti učitelj, ki nima zavezanih oči, bi rad sodeloval pri nadaljnji vzgoji in izobrazbi našega naroda. Ker je na primer strokovnjak v sadjarstvu, se je nekoč osokolil in je predaval o tem predmetu pri gospodarskem sestanku, katerega pa žalibog ni sklical liberalni advokat. Takoj je bil ogenj v strehi. Izdajalec si, Etijalt, uskok, klerikalec itd. In s težkim srcem se vpraša tak učitelj: Koga sem izdal? Zakaj sem Etijalt? Mar zato, ker sem delal na gospodarskem, narodnem in izobraževalnem polju? Ali sem zavoljo tega manj vreden, ker sem delal v prid naroda? Ali leži res le v brezdelnosti in frazarstvu pravo delo za narod?

Izraziti, krepki značaji se seveda ne uklonijo več psovkam in terorizmu, ampak hodijo svoja lastna narodna pota in le slabiči še omahujejo med svojim prepričanjem in med strahom pred votlimi napadi. Toda slabičev je vedno manj, krepkih, in samostojnih značajev vedno več.

PODLISTEK.

V deželi Faraonov.

Dr. M. Slavič.

(Dalje.)

Da v kratkem času veliko opravi, sem uporabil vsa v to svrhu službeča prometna sredstva. Zakaj bi Arabec dremal na avtomobilu, sem si mislil, ko je prilika, da me popelje na kolodvor Pont-Limon, od koder vsake pol ure vozi vlak v stari Heliopol, ali do sedanjega kraja Matarije, 10 km severno od Kaire.

Deset minut od postaje Matarije je znamenito Marijino drevo. Iz ceste se ne vidi nič kaj posebnega. Bliže došlemu odpre majhen arabski deček za mal bakiš vrata nizke lesene ograje, ki obdaja Marijino drevo. To drevo je stara sikomora, vsajena bojda po letu 1672 po Kr. En vrh, precej že nagnjen proti zemlji, še zeleni, drugi vrh se je podrl 1. 1906. Na prostoru, kjer se je prej raztegoval zdaj podrti vrh, pa je vsajeno novo, mlado drevo. V bližini je vodnjak, pri katerem je stal felah in gledal svoja vola, ki sta v krogu vrtela pripravo, sakije, s katero se zajema voda in spušča po žlebi, da namaka vrt blizu vodnjaka in ob drevesu.

Pobožno izročilo nam pripoveduje, da je pod drevesom na tem mestu (nekateri so mislili pod tem drevesom, ki še zdaj stoji) počivala sv. Družina na begu v Egiptu, in da je nastal studenec na Jezusovo povelje. Voda tega studenca se namreč razlikuje od vode drugih studencev, ki jih napaja Nilova voda. Legenda še nam tudi ta vzrok ljubko pripoveduje. Marija je tu kopala svoje božje Dete; ko je vzela otroka iz vode, ni bila več solnata, ampak sladka, in na prostoru, kamor so padle vodne kaplje z božjega Deteta, tam so vzklila balzamova drevesa, ki jih pa ni več. Zemljičevo „Kartuzijanskega brata Filipa Marijino življenje“ nam pripoveduje enako o menda drugem drevesu in drugem studencu lepo-nežno tako-le:

In ker ravno ti, najboljši, nimajo nobene medsebojne zveze in nobenega medsebojnega stika, da bi se tuintam sešli in pogovorili o važnih narodnih in stanovskih vprašanjih, zato bi bilo dobro in pa umestno, ako bi se združili in ustanovili svoje učiteljsko društvo. Mogoče dozori to vprašanje do prihodnjih počitnic, kajti, da hoče naše pridno in delavno slovensko učiteljsko kreniti na nova pota, to je sigurno dejstvo in vsa znamenja kažejo, da je nova organizacija samo še vprašanje kratkega časa. Premišljajmo — potem pa hajd na noge! Narod se probuja, stopa na plan in tega važnega trenutka pa ne sme zaspati naše krščansko misleče, narodno zavedno učiteljsko.

Lahi v Italiji in Avstriji demonstrirajo.

Protiaustrijske demonstracije v Ankoni.

Po vseh večjih mestih naše zaveznice Italije prireja vroča italijanska kri velikooobsežne protiaustrijske demonstracije. Kakor je znano, je v Napolju demonstriralo 20.000 ljudi; pobila so se okna avstrijskega konzulata in sežgala se je podoba našega cesarja. Grdi izgrede so se pred nekaj dnevi vršili še tudi v Ankoni. 400 do 500 oseb je krožilo po mestnih ulicah tri cele dni nepretrgoma in kričalo: „Doli z Avstrijo! Smrt cesarju! Smrt Nemcem in Slovanom! itd.“ Policija in vojaštvo je imela cel čas dovolj posla, da je obvarovala pred vsem avstro-ogrski konzulat in avstrijske ladije, ki so se nahajale tiste dni v luki pred Ancono, pred besnostjo teh italijanskih band. Dva dni po vrsti so ti nestrpneži zažgali vsak dan po eno avstro-ogrsko trgovinsko zastavo. Pa to še ni vse. Ko je hotelo nekaj pasažirjev iz Trsta, ki so se vozili na avstrijski ladiji „Grof Wurmbrand“, iti zopet na ladijo, so jim ti besni demonstranti z vso silo zabranili vhod. Da, še več! Zahtevali so še od njih, da naj poljubijo italijansko zastavo (!) in z njimi vred kličejo „Doli z Avstrijo!“ in „Živela Italija.“ Ker so se pa ti potniki čisto naravno z vso pravico branili proti temu in jih niso hoteli ubogati, so bili v veliki nevarnosti celo za svoje življenje. Še le polnoštevilno vojaštvo jih je končno rešilo iz tega mučnega položaja iz rok besnih laških band. Nehote se moramo v očigled tem škandaloznim dejstvom vprašati: Mar nima Avstrija toliko moči, da bi pokazala laškemu svojemu zavezniku nedopustnost takega početja? Značilno je še poleg tega, da se kljub

vsem tem škandaloznim dogodkom ni v Ankoni izvršila niti ena aretacija.

Lahi proti slovenski trobojnici.

Ob priliki obiska angleških pomorskih častnikov v Portorose dne 10. t. m. so Slovenci, oziroma Hrvati, stanujoči po bližnjih gričih, razobesili narodne trobojnice. Ko so piranski Lahi to zvedeli, so takoj sklenili protidemonstrirati in se peljali v Portorose in nagnali župana Fragiacomu, da izposluje, da bi morale izginiti slovanske trobojnice. Demonstranti pa so se v svoji zagrizenosti celo oborožili in tako stražili svoje zastave. Med tem časom pa so prišli že angleški gostje z avstrijskimi častniki in damami. Ko so ti komaj zagledali hrvaške zastave, so jih že obkolili ti laški zagrizeneži iz Pirana, razvili pred njimi laško zastavo in kričali: „Evviva l'Inghilterra.“ Nek avstrijski kontre-admiral se je nato podal k županu, ki baje o teh skandalih še ni nič vedel, in je protestiral proti tem nečuvjenim izzivanjem od laške strani. Italijansko zastavo, ki jo je nosila laška mladež po cestah naokoli, so pritrdili na neko drevo, odkoder jo je proti večeru žandarmerija odstranila.

Nove protiaustrijske demonstracije v Rimu.

Ministrski predsednik Salandra je dne 13. maja v laškem parlamentu govoril o dijaških protiaustrijskih izgrelih ter je v zelo milih besedah obžaloval postopanje dijaštva. Izjavil je: Vlada je odločena, da ne bo pripustila podobnih demonstracij in je prepričana, da bodo zmerni krogi vplivali na dijake, da se take demonstracije ne ponove. Kljub besedam ministrskega predsednika pa so se isti dan demonstracije proti Avstriji ponovile. Na vseučilišču so se zbrali dijaki. Rektor jih je nagovoril ter skušal pomirjevalno vplivati. Nacionalni dijaki pa so se kljub temu zbrali v javli in razobesili v črno zavito laško trikoloro. Razni govorniki so naglašali, da so italijanski dijaki vsaki hip pripravljeni, korakati čez avstrijsko mejo na boj, da rešijo svoje neodržane brate, ki so zatirani od primorskega slovanstva. Pri tem so se italijanski dijaki med seboj stepli, ker so republikanci protestirali proti šovinističnemu postopanju nacionalistov. Sprejeta je bila končno resolucija, ki žaljivo protestira proti postopanju tržaških Slovencev.

V boj proti Avstriji.

Italijanski listi pozdravljajo z navdušenjem — zvezo Nemcev in Italijanov na avstrijskem Primorju ter pišejo, da je treba skupne obrambe proti jugoslovanski nevarnosti.

Sv. evangelij nam po apostolu Matevžu (2, 13—21) samo kratko naznani, da je sv. Jožef „vstal in vzel dete in njegovo mater po noči in se uganil v Egipt, in bil ondi do Herodove smrti, da se je dopolnilo, kar je Gospod govoril po preroku, ki pravi: Iz Egipta sem poklical svojega sina.“ Nekaj starokoptskih virov nam govori sicer o Marijinem studencu, vendar se resničnost ali vsaj verjetnost poročila o Marijinem drevesu in studencu ne da dokazati. (P. M. Julien S. J. v spisu „Der Muttergottesbaum in Matariet“ sicer trdi, da je brezdvomno, da se je v tem studencu izkazala na nekak način božja vsemočnost *) Pa ljubka je legenda in primeren je kraj za pot sv. Družine; saj je to kraj starega slavnega Heliopola in njegovega svetišča! Klatoličani so dobili blizu Marijinega drevesa kos zemlje, ki so ga jezuiti iz Kaire izpremenili v krasen orientalni vrt kot pristavo kairskega velikega zavoda. Na tem vrtu je pozidana lična cerkva z lepimi slikami o sv. Družini na begu v Egiptu. Bolj ko pri Marijinem drevesu in studencu se romar tu pred najsvetejšim zakramentom lahko zamisli v skrivnosti tega bega in njegovega pomena ter se priporoča sv. Družini, da ga privede srečno nele v njeno zemeljsko domovino, Sv.

* V citiranem „Marijinem življenju“ se imenuje mesto, kjer je po teh virih 7 let (po primerjajoči kronologiji se določata za bivanje v Egiptu samo k večemu dve leti) prebivala sv. Družina „Sotina“ ali „Sotina“: „Naposled pride vsa Družina do mesta, ki mu je Sotina bilo ime.“ Ime tega kraja se ne da identificirati s kakim znanim krajem. V enem besedilu se mesto imenuje Splene, kar je menda samo inačica imena Sotine. Drugi apokrifni evangeliji imenujejo to mesto Memfis ali Heliopolis, tudi Hermopolis. V tem se strinjajo vsi, da imajo kraj bivališča ali v spodnjem ali srednjem Egiptu. Tisti, ki se dajo razlagati o srednjem Egiptu, imajo v spodnjem Egiptu za sv. Družino samo kraj počitka na poti. Nekateri (P. M. Julien S. J.) mislijo, da je Sotine drugo ime za Heliopolis.

„Nekoč posoda se jim stre, ki v njej je pitna voda bila, nikjer se nova ni dobila, in kamor se oko ozre, nikjer studenec ne izvira. Družina žeje zeva, vmira, in z njo živina omaguje, čim dalje v pusti svet potuje. A svojih Bog ne zapusti. Glej, kmalu v širni tam daliavi v peščeni pusti goličavi zazrejo motne jim oči visoko senčnato drevo, in srce trudno koprneče z nevidno silo tje jih vleče. Kako radostno pač oko visi na palmi zeleneči! Kako pač v senci tej vabeči krdelo trudno si počiva! Kako pač trave bujna rast živini gre v prijetno slast, ki vsa upehana jo vživa! Ko trudni tukaj vsi sede, počitek vživajo molče, v naročju Matere počiva nje Dete in nalahno sniva. A kmalu ljubko se izvije z naročja Matere Marije, in kjer redkeje trava rase, po zemlji s prsteki igra se. In čudo glej! — privre na dan iz zemlje bister vir hladan, naprej se vije po ravnini, izginja daleč tam v dolini. Nad tem vsa družba ostrmi. Vsi skupaj hvalijo Boga, ki vse potrebe vseh pozna in svojih v bedi ne pusti. Napije zdaj se vsa družina in tudi vtrujena živina.

Iredentarske demonstracije v Poreču.

V Poreču je v gledališču pri predstavljanju opere „Puritanci“ prišlo do iredentarske in protislovenske demonstracije. Množica je pela sramotilne pesmi proti Slovanom.

Delegacije

V seji vojnega odseka avstrijske delegacije dne 11. t. m. je predlagal delegat Mastalka resolucijo proti avstrijskim demonstracijam v Italiji, v kateri zahteva avstrijska delegacija, da ministrstvo za zunanje zadeve energično nastopi pri italijanski vladi, in uredi, da se v bodoče ne bo več žalil najgloblji čut zaveznika. Grof Berchtold pa je v popoldanski seji odgovoril, da se je o tem natančno informiral vojni minister in zvedel, da se ni kršilo mednarodno pravo in da so se demonstracij udeleževali večinoma dijaki.

Na vprašanj delegatov dr. Šusteršiča in dr. Korošca glede klasifikacije konj je odgovoril vojni minister Kroatin, da je določilo vojno ministrstvo sporazumno z deželnoobrambnim ministrstvom, da se poslovnik in potovalni red dotične komisije v okrožju 3. voja še spremeni in da se določijo še novi klasifikacijski kraji. Glede odškodnine povodom vojaških vaj poškodovanih zemljišč omeni vojni minister, da bodo dobili posestniki vsestransko primerno odškodnino.

Zadeve mornarice.

Nato je prišel na vrsto še mornariški proračun — o katerem se je razpravljalo tudi v odseku. Po dolgem, skoro brezbarvnem govoru referenta je v torek govoril mornariški poveljnik admiral Haus. Odgovoril je pred vsem izvajanjem delegata Leuthnerja in je zavračal njegovo očitjanje, da se građe bojne ladije hitreje, kakor je potrebno, in kakor odgovarja potrebnemu številu bojnih ladij, to je 16, zaradi tega, ker oficijelno stanje bojnih ladij sploh še ni določeno. Njegov program, katerega je povdarjal že v prejšnji delegaciji in ki odgovarja tudi svočasnim izvajanjem prejšnjega mornariškega poveljnika admirala grofa Montecuccoli, je ta, da naj bi znašalo potrebno stanje 16 bojnih ladij, ki odgovarjajo vsem modernim zahtevam. Ko dosežemo to stanje, bi morali graditi vsakih pet let štiri bojne ladije, da nadomestimo pravočasno stare bojne ladije, katerih starost je določena na 20 let. Sedanji Specijalni Kredit, ki je porazdeljen na pet let, odgovarja teoretično popolnoma temu gradbenemu načrtu, namreč, da zgradimo vsakih pet let štiri bojne ladije.

Dalje je povdarjal admiral Haus, da je le priporočal 35 cm kalibrske topove in sicer zaradi tega, ker odgovarja ta kaliber najbolj našim razmeram in to z ozirom na velikost ladij, katere nameravamo še graditi, z ozirom na stroške in z ozirom na hitrost streljanja. Glede dreadnoughta „Viribus Unitis“ povdarja govornik, da je imela pri gradbi tega kolosa srečno roko in da so se posebno obnesli stolpi stre-mi cevni.

Dalje govori admiral Haus o gradbi naših ladij, o njih opremi, o stroških in o konkurenci z Anglijo in Nemčijo. Posebno povdarja potrebo mornarice in kaže glede tega na Turčijo in Grško za časa balkanskih vojn. Govori tudi o vojaških hidroplanih in povdarja, da Avstrija sedaj ni več odvisna od inozemstva razun glede motorjev, katere pa naročajo že

skoro vse države na Francoskem. — Debata se nadaljuje.

Pri glasovanju se je potem sprejel nespremenjeno vojni ordinarij.

Ostra obsodba zunanje politike.

V pondeljek je zboroval tudi odsek za zunanje zadeve ogrske delegacije. Govorilo je več delegatov. Ostro je napadal v svojem govoru princ Lud. Windischgrätz zunanjega ministra. Dejal je, da cel a-parat naše zunanje službe funkcionira le po zastarelih pravilih in ne more konkurirati z drugimi aparati, ki temeljijo na moderni podlagi. Služi li to monarhiji v dobro, če se opažajo skoro na vseh njenih mejah iredentistična stremjenja. Kar se tiče Albanije in Jadranske obali, je on popolnoma prepričan, da spada vse to ozemlje v interesno sfero naše monarhije. Če hočemo tu gospodarsko prosperirati, ne smemo pasti zopet v tiste grehe, kot doslej. Naši organi v inozemstvu niso zmožni, da bi bili kos svojemu poklicu. Dalje kažejo izvajanja našega ministra za zunanje zadeve glede Albanije, da on absolutno ne pozna položaja. Današnja Albanija je že sama na sebi nezmožna življenja. Na Balkanu bi si zasigurali kak vspeh le z energičnimi koraki. V Albaniji nimamo še niti enega človeka, ki bi zastopal naše upravičene interese. Ako si želimo koristiti v Albaniji, je pač prvi predpogoj, da pošljemo tja častnike in inženirje, da imamo tam sploh moke, ki znajo organizirati.

Bosanske železnice.

V sredo, dne 13. t. m., popoldne, se je sešel bosanski odsek v navzočnosti ministrskega predsednika grofa Stürgkha in skupnega finančnega ministra pl. Bilinskega. Poročevalec dr. Korošec je stavil na finančnega ministra razna vprašanja. Prvi govornik Mastalka je razpravljal vprašanje zgradbe bosanskih železnic. Naglašal je, da je bil radi § 14 državni zbor onemogočen, da bi spremenil bosansko predlogo in izvršil delegacijski sklep, ki je predlagal normaliziranje proge Split čez Bosno do srbske meje. Govornik je omenil tudi zvezo bosanskih železnic z avstrijskimi lokalnimi železnicami in vprašal, zakaj je zgradba železnice v Bosni, tako draga in pozdravljal dejstvo, da se odgovorni krogi že približujejo misli, da se more avstrijski promet obrniti v jadranske luke in ne v Solun. Nato je govoril ministrski predsednik grof Stürgkh in konstatiral, da, še prideta glede bosanskih železnic dve točki v poštev. Prvi krajevno gospodarsko stališče Bosne in Hercegovine, v kaki meri naj se izpeje proga Bihač—Novi, proga, ki se bo gradila popolnoma na stroške Bosne in Hercegovine, kakor tudi takozvana posavina železnica, ki naj bi olajšala eksport v enem med najrodovitnejših delov Bosne. Druga točka je pa splošno gospodarska, kakor za Bosno in Hercegovino, tako tudi za ekonomične interese obeh državnih polovic. V ožgled raznim zaprekam govornik z zadovoljstvom pozdravlja, da se bo to veliko delo prometno-politične koristi v Bosni in Hercegovini vdejavilo. Osobito pa pomeni gradba velike transverzalne proge od srbske meje do Splita izpolnitev želje, ki se je gojila že desetletja v korist Bosne in cele monarhije. Govornik priznava, da ima tudi Ogrska od novih železnic velik dobiček, ker bo proga Samac—Doboj pot v Sarajevo skrajšala za 40 kilometrov in ker se bosta progi Doboj—Sarajevo in Doboj—Tuzla

normalizirali. Pa tudi Avstrija bo imela koristi in upoštevati je tudi treba še vojaško-strategičen interes.

Seja bosanskega odseka se je nadaljevala v četrtek, dne 15. t. m. Skupni finančni minister pl. Bilinski je odgovoril tekom debate na razna nanj stavljena vprašanja in izjavil, da odpade na progo Jajja v laškem parlamentu, govoril o dijaških proti-avce—Banjaluka, ki je ena izmed najtežavnejših železnic, 410.000 K na en kilometer, pri progi Samac—Doboj pa pride le 225.000 K na en kilometer. Tekom prihodnjih let bo Bosna v gospodarskem in kulturnem oziru popolnoma predrugačena. Posrečilo se je rešiti vprašanje notranje službe pri deželnih železnicah čisto v smislu opravičenih želj vojne uprave. A važno vprašanje, katero mora rešiti bosanski deželni zbor, je zadeva bosanskih kmetov in njihove gospodarske samostojnosti. Po sklepni besedi poročevalca delegata dr. Korošca je bil proračun skupnega fin. ministrstva brez spremembe sprejet.

Nova izpraševalna komisija za slovenski jezik na Štajerskem?

Med zadnjimi imenovanji učiteljstva po c. kr. deželnem šolskem svetu je bilo čitati, da je dobil stalno mesto v Marbegu (Marenberg) tamkajšnji učitelj Mord. Ta gospod nas malo briga, pač je pa za postopanje c. kr. deželnega šolskega sveta štajerskega nad vse značilno ravno to imenovanje.

Stvar je namreč ta-le:

C. kr. deželni šolski svet je določil kot najvišja državna šolska oblast v deželi z odlokom dne 2. januarja 1896, št. 7749, da se poučuje na šoli v Marbegu v 3. in 4. razredu kot predmet slovenščina. Da so Marbežani ta odlok prikojili svoji modrosti in pa svojemu nacionalnemu prepričanju primerno ter napravili neki zasilen prostovoljen tečaj za slovenščino, to je seveda stvar c. kr. nadzorovalne šolske oblasti, ki takih stvari pri naših ljubih Nemcih morda ne vidi, če tudi je dal pred nekaj leti okr. šolski svet marbeški po vseh šolah in razredih nabiti, koliko ur se mora učiti nemščina v vsakem razredu, da bi se ja kak učitelj ne izpozabil ter zamudil kako minuto nemškega pouka morda celo materinščini na liubo. Tudi se ni brigala c. kr. nadzorovalna šolska oblast, kako se vrši ta zasilen prostovoljni tečaj za slovenščino; zakaj, bile so ponovno dobe, ko učitelj, ki je oskrboval ta tečaj, sam ni imel nobenega izpita iz slovenščine. Sedaj že par let ni na šoli nobenega učitelja, ki bi bil formalno zmožen slovenščine. Seveda, tečaj obstaja še vedno ter ga je vodil ravno prej imenovani učitelj Mord, ki nima nikakega izpita iz slovenskega jezika. Sedaj je bila ugodna prilika, da bi prišel na šolo slovenščine zmožen učitelj, ko je bila služba razpisana. Po so ga kampalet, ti Marbežani! V razpisu niso ničesar omenili, kakšno učno moč rabijo ter so predlagali pri seji okrajnega šolskega sveta svojega Morda za definitivno namestitev. Predsednik je bil še toliko pravičen, da jih je opozoril, kakšno učno moč da rabijo. Ker jim ni šlo v glavo ter so vse eno vsrajali pri Mordu, je predsednik kratkomalo ta sklep sistiral.

deželo, ampak tudi v pravo, nebeško domovino. Jezuitje, ki oskrbujejo to cerkev, še imajo neko drugo željo, izraženo v enem izmed napisov v cerkvi, ki pravi, da je Lyonska družina kakor sv. Družina tukaj v prognanstvu upaje na vrnitev.

Blizu cerkve je preprosta nizka hišica za jezuita-kaplana matarijske cerkve. Hišnik, Arabec, mi je prinesel vodo iz Marijinega studenca v praktičnem ilnatem egiptskem vrčku. Ker je hišica obdana še z drevjem, je bil v pritlični osojni sobi kaj prijeten hlad in počitek. Kako vse drugače se je pač godilo sv. Družini! V Sv. deželi mi je večkrat prišla ta misel. Proti krasno ob vršini hribovja ležečemu Nazaretu so n. pr. naši iskrni arabski konji dirjali, da jih je bilo veselje gledati. Blizu Nazareta je pa vendar ot prestrma, tako da smo morali pustiti vozove. In prav vesel sem bil, da sem lahko zapustil voz in pa moderno cesto ter hodil peš po tisti strmi, kamniti poti, po kateri je tolikokrat hodil Kristus Gospod.

Prijazni francoski pater mi je povedal zanimive reči o njihovem zavodu in svojem pastirovanju v Maritiji. Ko sem se poslovil od njega, sem našel pri vratih pristave, kjer je čakal moj arabski fant z oslom, še drugega mladega Arabca, ki se mi je v gladki francoščini ponujal, da me spremlja. Rekel sem mu, da ga ne potrebujem, ker znam pot in vse razlaže, ki bi mi jih on lahko podal. Ker je pa pravil, da je kristjan in ubog, sem odnehal. Pogovarjala sva se sicer veliko, toda za razlago mi skoro nič več ni povedal, kakor pred obeliskom (arabski se pravi obelisk el misalle): „Voila l'obelisque“ (Glej, obelisk!)! Kot merilo bakšiša za to uslugo pa je bila usodna zvezda, ki sem jo nosil kot znak naše potovalne družbe blizu na mestu, kjer se sicer nosijo odlikovanja. Ker imam tako odlikovanje na prsih, je rekel, sem gotovo „une grande personne“, radi česar mu moram dati veliko bakšiša.

Bili smo namreč v staroslavnem velikem Heliopolu. Če mi je mislil Arabec pokazati samo, kar se

zdaj vidi v Heliopolu, je storil prav. „Voila l'obelisque“, to je res vse, kar se zdaj vidi od Heliopola. Toda nekaj je bilo to drugače. V Sv. pismu se imenuje to mesto z egiptskim imenom On (I. Mojz. 41, 45: 'On; 41, 50: 'On) in na navedenih mestih se pravi, da je Faraon dal egiptskemu Jožefu za ženo „Asenet“, hčer Putifareta, duhovna v Heliopolu“ (v hebrejskem 'Asenat bat Poti phera kohen 'On“; ime Potiphara, egiptski Pete-pre, znači „Solnčnemu bogu Re (hebr. Ra) darovan“).

On-Heliopol je bilo že v staro-egiptskih časih mesto, glavno mesto za posebni spodnjeegiptski okraj in začasno menda tudi glavno mesto vsega egiptskega kraljestva. Glede verstva je bilo središče spodnjega Egipta. V svetišču tega mesta so se vršile ceremonije pri kronanju kraljev, in tu je pisala, kakor pravi pravljica, boginja Seseť kraljeva leta na liste svetega drevesa. Lokalni bog mesta je bil Atum. Pozneje so ga istovetili s solnčnim bogom Re, ali natančneje z Re-Harahte. V tem zadnjem imenu je namreč ime boga Hora, ki se je častil v starem spodnje-egiptskem glavnem mestu Butu. Temu Horu je bil posvečen sokol. Poleg lokalnih bogov so pa sčasoma začeli častiti tudi svetovna božanstva, zlasti solnce. Zato so lokalne bogove združevali s svetovnimi bogovi. Tako je Hor združen z bogom Solnqem (Re) postal Re-Harahte, to je Solnce, Hor v obzorju.

V Onu se je tedaj pred vsem častil solnčni bog, zato so Grki imenovali mesto Heliopolis, to je Solnčnomesto. Povrh se je tu častil še svetlobarven bik Mnevis in ptič feniks. Tem božanstvom je bil posvečen tempelj, ki ga je pozidal prvi kralj iz 12. dinastije Amenemhet I. (okoli 2000 pr. Kr.) na mestu starejšega svetišča. Njegov sin in naslednik Sesostris I. je dal ob neki obletnici svojega vladanja postaviti pred templjem dva velika obeliska.

Postanek Heliopola sega v predzgodovinsko dobo, torej pred 3000 let pr. Kr. Mogočno je bilo to me-

sto, saj je bilo nekaj časa glavno mesto. Slaven je bil Heliopol, zakaj svečeniki solnčnega boga in solnčnega svetišča so bili obenem širitelji omike. Romali so stari Egipčani v to sijajno svetišče z blestečimi obeliski počastili solnčnega boga. Prihajali so tje staroegiptski sinovi muz, da se prošinjani od solnca različnih ved vračajo bogati na duhu v svoje domove. Še za časa Novega kraljestva, od 17. dinastije naprej, je bilo svetišče v Heliopolu poleg svetišča boga Amona v Tebah največe in najbogatejše. Slovelo je mesto še celo za časa Grkov, tako da so ti hodili k heliopskim svečenikom v šolo; o Herodotu, ki je umrl okoli leta 425 pr. Kr., je znano, da je občeval z njimi. Strabon, umrl okoli leta 20 pr. Kr., je našel mesto že opustošeno, pač pa še tempelj precej dobro ohranjen; tudi hiše svečenikov so še stale, stanovalo pa je v njih le malo svečenikov in nekaj vodnikov tujecev.

Nad 3000 let je trajala slava tega mesta, je sijal bog Solnce in pošiljal svoje žarke po spodnjem, tudi zgornjem Egiptu, še celo izven dežele Faraonov. Egiptski Jožef je videl ta sijaj, Mojzes je bil poučen v tej modrosti Egipčanov (Dj. ap. 7, 22). Po Heliopolu je bil Egipt učitelj Grkov in Rimljanov. Neposredno pred Kristusovim rojstvom razpade mesto v razvaline in z Jezusovim prihodom v Egipt padejo v prah maliki v svetišču, kakor je prerok napovedal o drugačnem prihodu Gospodovem, rekoč: „Glej, Gospod se bo usedel na lahek oblak, in pojde v Egipt; in tresli se bodo egiptski maliki pred njegovim obličjem, in Egiptu bo srce upadlo v njegovi sredi“ (Iz. 19, 1).

V teku časa po Kr. je razpadlo vse, kar se je nekaj zvalo Heliopol in njegovo svetišče. Trdo kamenje, h kateremu so nekaj romali ljudje, je moralo samo romati v Kairo, Aleksandrijo in druge kraje služiti in tlačiti drugim namenom.

(Dalje prih.)

Sedaj je pa c. kr. deželni šolski svet imenoval vendarle ravno tistega Morda. Najbrž je zadostovalo, da so Marbežani poročali, da je učitelj Mord zmožen slovenščine.

In ravno to je zanimivo in značilno. Tako so se odobrili in potrdili Marbežani a la Schober, Lukas, Langer, Wrentschur et tutti quanti, da so merodajni, kadar je koga soditi o njegovem znanju slovenščine. Za izpite iz slovenščine torej niso več merodajne samo c. kr. državne izpraševalne komisije, ampak tudi Marbežani, kateri se ravno tako upoštevali. To si je treba zapomniti našemu nemškemu in nemškemu učitelstvu, da se ne bode odslej več dalo mučiti morda celo v Mariboru ali pa v zloglasnem Celovcu, kjer tako radi delajo izpite iz slovenščine. Naj grejo rajši v Marbeg k Schobru in drugim! Saj bode to ravno tako veljalo in ob enem bo to tudi izborna priporočilo. Kaj je treba torej profesorjev in raznih državnih izpraševalnih komisij, to napravijo Marbežani sami!

Ali se je pri teh razmerah čuditi, da Slovenci silimo proč od Grada tudi v šolskem oziru, ker se tako postopa z nami?! Torej zdaj naj sodijo že razni nemškonacionalni kramarji po naših trgih, če je učitelj zmožen slovenščino poučevati! To je že od sila. Kaj takega bi ne bilo menda nikjer mogoče, kakor pri nas v naši ljubi Štajerski.

Los von Rom že šepa in peša.

Losvonromovci, ki so s takim kravalom pred nekaj časa nastopili, da bi avstrijskemu, katoličanstvu zvestemu prebivalstvu iztrgali sv. vero, je pridobili za svoj čisti evangelij in je „oprostili“ iz „rimskega suženjstva“. so sedaj, ko so že skoro vse svoje gnijlo sadje pospravili, v jako mučnem položaju. S svojimi junaki, samim gnijlim sadjem, ki so je še zadnja leta nabirali, si ne morejo ustanoviti svoje države in na bodočnost tudi nimajo mnogo upanja. Za vzhled, kako nazadujejo ti procdrimovci in kako podgane že začenjajo zapuščati potapljačo se ladjo, naj nam služi inserat, ki ga je priobčil nemški cerkveni svetnik dr. Eckhardt v raznih protestantskih listih na Nemškem in ki se glasi: Prošnja na Avstrijo. Zopet je izpraznjeno več važnih vikarijatov. Avstrijski protestantizem potrebuje za spolnitev števila domačih kandidatov kakor vedno poprej, tudi sedaj, da prihajajo isti iz Nemčije. Mladi teologi, ki so napravili drugo skušnjo in hočejo stopiti v službo luteranstva v Avstriji, so dobrodošli. — Potemtakem torej nima več protestantskih občin nobenega svojega „dušnega vodnika.“ Odkod to pomanjkanje odpadnikov-pridigarjev, o čemur se Eckhardt tako pri- tožuje? Službena leta, ki jih doslužijo pridigarji iz Nemčije v Avstriji, se jim vendar štejejo v vojaška leta, ki se jim pozneje posebej še poplačajo. So li ti pridigarji morda počasi izgubili veselje, zbirati ovčice okrog sebe, ovčice, katere vse drugo prej vabi k odpadu, kakor pa koprnenje po „čistem“ evangeliju? So li morda uvideli svoj žalosten položaj, ko v svojih krasnih cerkvicah pridigujejo praznim klopem? Sicer pa tem importiranim pastorjem ali pa tistim, ki se bodo importirali, svetujemo, naj rajši pridneje delujejo po svojih lastnih pruskih protestantskih revirjih, kjer bi imeli v resnici večji delokrog, da bi vsaj malo omejili tako rastoče število odpadnikov iz protestantske vere. Torej: Medice, sana te ipsum.

Slavnost v mariborski bogoslovnici.

Znamenito je letošnje leto za katoliško cerkev, polno lepih jubilejev — spominov zmage krščanstva nad krivoverstvom. Posebno znamenito pa je to leto za našo starodavno, lepo in široko lavantinsko škofijo za to, ker obhajajo njen Višjepastir, ekscelexca knezoškof dr. Mihael Napotnik meseca oktobra t. l. 25. letnico, odkar jo vladajo po božji previdnosti. Po želji in prizadevanju preč. ravnateljstva, da bi se v bogoslovju na poseben način proslavila — obenem v zvezi z drugimi jubileji — ta obletnica, so se začeli z veseljem in navdušenostjo pripravljati gospodje bogoslovci za slavnostno retorično-muzikalično akademijo, katero so priredili v nedeljo, dne 10. majnika. Slavnostna dvorana je bila spremenjena v pisan vrt, poln duhtečega cvetja in zelenja ter električno razsvetljena, nad odrom pa je bil med cvetjem umetno razsvetljen monogram Nadpastirja in Brezmadežne z letnicami 1889—1914 in 1854—1914.

V dvorani se je zbralo lepo število gostov, — pred vsem so počastili akademijo s svojo navzočnostjo premil. knez in škof, stolni kapitelj, večina mariborske duhovščine in gojenci deskega semenišča.

Točno ob napovedani uri (½6. popoldne) se je začela akademija. Otvoril jo je moški zbor z mogočno P. H. Thielen-ovo papeško himno: „Kjer je Petra Cerkev.“ Skladba je naredila še mogočnejši utis, ko jo je pel mogočstevilni, dobro izvežbani moški zbor s spremljevanjem harmonija.

Ko so se porazgubili ti mogočni akordi po širni dvorani, je stopil na oder g. Jakob Bohak (IV.) z latinskim govorom: „Maria sine labe concepta — gloria Ecclesiae“ (Marija Brezmadežna — slava Cerkev) ter nam na podlagi svetopisemskih besed: „Ti si slava Jeruzalema, ti veselje Izraela, ti čast našega ljudstva“ (Judit 15. 10) orisal slavo Brezmadežne v teku cerkvene zgodovine.

Po končanem govoru je zapel moški zbor B. Kothe-jevo štiriglasno „Ave Maria“, ki je bila v harmonični zvezi z govorom.

Nato nam je v skrbno sestavljenem govoru naslikal g. Evgen Lörger (III.) Karola Velikega kot neustrašenega zaščitnika katoliške Cerkve, od kojega smrti je minulo 28. januarja t. l. 1100 let.

Sledeča veličastna A. Kothe-jeva skladba za štiriglasen moški zbor in solo-čveterospev „Salvum fac regem“ je naredila na poslušalce mogočen, silen utis.

Kot šesta točka je bil na sporedu slovenski govor: „Zmagoslavje Cerkve“, katerega je govoril g. Martin Avšič (I.). Opisal nam je boje in zapreke, s katerimi se je morala boriti Kristusova nevesta od njenega početka do današnjih dni. Nešteti sovražniki — znotranji in zunanji — je niso mogli uničiti, saj je zidana na skali sv. Petra. In letos zopet ponosno obhaja številne jubileje, med drugimi: 1100letnico smrti drugega Konstantina, Karola Velikega, 100letnico obnovitve Družbe Jezusove, 60letnico razglašanja verskega nauka o brezmadežnem spočetju, 50letnico, odkar je bil postavljen na oltarje slavni Peter Kanizij, 25letnico začetka evharističnih kongresov in za našo škofijo velepomembno 25letnico škofovanja našega prevzv. Nadpastirja.

K sklepu je sledila J. Modlmayr-jeva „Cerkev Kristusova“ s spremljanjem glasovirja. Ta skladba je bila gotovo najlepša in najimpozantnejša. Najprvo mogočen, enoglasen, nato štiriglasen moški zbor z bariton-solo. Bil je ljubeznjiv in ganljiv, veličasten in silen spev — najlepši, impozantni sklep slavnostni akademiji.

Ekscelexca knezoškof so bili kaj vzradoščeni, veseli in zadovoljni nad krasno uspešo akademijo; izrazili so svojo zadovoljnost v lepem nagovoru, kjer so se zahvalili tudi za trud mnogočastnemu ravnateljstvu, govornikom in pevskemu zboru, ki je pel te težke komade res izborno.

Pač gotovo ostane vsem poslušalcem/ta dan neizbrisen v spominu, a enako veličasten in nepozabljiv ostane za gospode bogoslovce tudi 8. majnik. Tudi takrat smo namreč bili bogoslovci tako srečni, da so prihiteli med nas prevzvišeni Nadpastir ter nam v lepih, vzvišenih besedah naslikali sveopisemski tabor Izraelcev in Filistejcev. (I. Reg. 17, 1—54), posebno pa mladega Davida ter nam dali na pot v dušeskrbje isto orožje, ki ga je imel David, namreč pastirsko palico — vero, fračo — upanje, pastirsko torbico — ljubezen in pet kamenčkov, katere je imel David v torbici — pobožnost, pridnost, pokorščino, molitev in zmrznost. Med slovesno sv. mašo, katero so darovali Prevzvišeni za bogoslovce, so ti vsi pristopili k sv. obhajilu. Po končani službi božji pa so še nam podelili po naročilu sv. očeta apostolski blagoslov. Številni pevski zbor pa je ves čas popeval lepe in umetne skladbe. 8. in 10. majnik nam pač ostane ta gotovo vsem v nepozabnem spominu!

Politični pregled.

Avstrija in Srbija.

Srbska vlada je imenovala tajnika srbskega poslanstva na Dunaju dr. Dimitrijeviča za generalnega konzula na novo ustanovljenem dunajskem generalnem konzulatu. Dr. Dimitrijevič se baje vedno zavzema za dobre odnose med Srbijo in Avstro-Ogrsko, kakor tudi za gojitev skupnih trgovskih interesov. — Razven na Dunaju namerava Srbija ustanoviti svoje generalne konzulate še v Berlinu in v Bukareštu, in konzulate v Pragi, Budimpešti in pa v Trstu.

Vprašanje orijentskih železnic.

Listi poročajo, da pride glede orijentskih železnic vendarle do sporazuma s Srbijo. Srbija ponuja Avstriji za odkup železnice 34 milijonov kron, dočim zahteva družba 54 milijonov kron. Smafrati pa je, da se najde med obema strankama zahtevana — srednja pot.

Volitve na Francoskem.

Končan je volilni boj na Francoskem. Glasom izdane štatistike je bilo izvoljenih: 81 konservativcev, 59 naprednjakov, 31 pristašev levice, 60 republikancev levice, 236 radikalcev in socijalističnih radikalcev, med temi je 188 združenih, 30 socijalističnih republikancev, 102 združenih socialistov in 1 divjak.

S pomočjo združenega bloka radikalcev, radikalnih socialistov in združenih socialistov se je še tokrat francoska radikalna vlada z velikanskim napotom priborila večino, toda le numerično večino v francoski zbornici. Nikakor pa se ne more govoriti o kaki zmagi vlade ali še celo o zmagi vladajočih radikalcev. Najmarkantnejše, kar pade po tej takozvani zmagi v oči, je dejstvo, da je poskočilo število združenih socialistov od 70 mandator v prejšnji zbornici kar na 102 mandata. V celem radikalnem bloku so tedaj socijalni demokratje prav za prav zmagovalci, in to tem bolj, ker so se strnili v tesno falango.

Toda kaj pa naj pomeni blok iz takih elementov za bodočnost Francije? Bržkone se bodo združeni socialisti in revolucionarji zadovoljili s tem, da bodo oni gonilna sila v francoski zbornici in je skoraj izključeno, da bi stopil kak socijalni demokrat v francoski kabinet. Na vsak način je pa zašla sedanja radikalna francoska vlada v jarem socijalne de-

mokracije, iz katerega se pod danimi razmerami ne bo mogla gladkim potom izvit. Socijalna demokracija bo delala na vse kriplje, da se upelje na Francoskem propore pri volitvah, ona ne bo za nobeno ceno odnehala od te svoje glavne zahteve. Upeljava propore na Francoskem bi pa ne pomenila nič drugega, kakor strmoglavljenje vladajočega radikalizma na Francoskem in nesrečna Francija bi prišla izpod kapa — na dež.

Mehika in Severna Amerika.

Razmerje med Zedinjenimi državami in Mehiko je še sila nejasno. Z ene strani se poroča, da se pripravljajo Zedinjene države na pravo vojno proti Mehiki, drugi listi pa zopet vedo povedati, da so člani kabineta po dolgi konferenci s predsednikom Zedinjenih držav Willsonom prišli do prepričanja, da bo imelo posredovanje južnoameriških držav vspeh in da bo preprečilo nadaljne težke zapletljajše. — V mestu Mehiki vlada sicer mir, toda izseljujejo se kar cele družine ven na deželo, ker so prepričani, da bo Mehika v kratkem pozorišče krvavih dogodkov. V okolici se nadaljujejo praske s pristaši generala Zapate vsak dan, tako da so bolnišnice prenapolnjene ranjenci. Najnovejša vesti se glase, da so si vstasi zopet osvojili Tampico in vdrli v sredino mesta, koder se je na glavnem trgu vršil jako vroč boj. Čete Zedinjenih držav se umikajo. Iz Washingtona se poroča, da je mornariško ministrstvo Združenih držav odredilo blokado luk Puerto Plata, Monte Christo in San Domingo, ki so v rokah vstascev.

Sviha pred poroto.

V sredo, dne 13. t. m., se je pričel pred praškim porotnim sodiščem proces bivšega poslanca in načelnika češke narodno-socijalne stranke dr. Karola Sviha proti odgovornemu uredniku „Narodnih Listov, dr. Servacu Heller. Dr. Sviha je prišel k razpravi v spremstvu svojega zastopnika, hebskega advokata dr. Rudolfa Travba.

Obtožnica se opira na § 488 in 493 kaz. zak. in kriji odgovornega urednika „Narodnih Listov“, dr. Servaca Heller, da je s tem, da je priobčil v štev. 61 omenjenega lista z dne 8. marca t. l. na uvodnem mestu članek z naslovom: „Vodja narodnih socijalcev v službi policije“, prestopek proti varnosti časti ter je kaznjiv po omenjenih kazenskih zakonih.

V razlogih obtožnice se navaja, da je dolžil v omenjenem članku odgovorni urednik državnega in deželnega poslanca dr. Sviha, ki je tudi načelnik narodno-socijalnega kluba državnih poslancev, ces, da je kot tak zlorabljal za plačilo vohunsko službo v prid policije. V omenjenem članku se trdi, da je izdajal dr. Sviha vladni vse podrobnosti iz važnih posvetovanj. Tako na primer je dobila vlada za časa Bienenrthovega ministrstva že naslednji dan, ko so se volitve obrnile proti Bienenrthovemu sistemu, popolnoma podrobna poročila o dogovorih med mladočeško in češko narodno-socijalno stranko ter o vseh pogajanjih med agrarci in narodnimi socijalci.

Za časa balkanskih homatij so sklenili narodno-socijalni poslanci, da potujejo korporativno v Belgrad in že takoj drugi dan je vlada vprašala mladočeške poslance, če se bodo tudi oni udeležili tega potovanja. Za nekaj časa potem je vlada pridržala v Zmumu poslanca Klofača ter ga ni pustila dalje potovati. Tudi je zunanje ministrstvo naprosilo ogrsko vlado, naj ona pridrži v Zmumu one narodno-socialne poslance, ki bi bili namenjeni v Belgrad. Sicer ni prišlo do potovanja narodno-socijalnih poslancev, a vendar to povelje ni bilo preklicano in poslanca Klofača so pridržali v Zmumu. Nadalje navaja obtožnica neko objavo iz zapuščine urednika Anyza, ki bi naj osvetlila to zadevo in v kateri je bil odgovor na vprašanje, kdo je bil vohun, v tem smislu, da je bil dr. Sviha, načelnik narodno-socijalnega kluba, vohun v službi policije, da je dobival za vohunstvo mesečno 800 K, torej letno 9600 K plače, da je nadalje prejemal še posebne nagrade, kakor tudi 3000 K za volilne namene od organa Bienenrthove vlade, iz česar sledi, da je bil dr. Sviha dragocena moč policije. H koncu pravi omenjeni članek, da se ni čuditi, če postane v ožigled brezprogramnosti narodno-socijalne stranke njen načelnik policijski vohun.

Že v zgodnjih jutranjih urah je stala na stotine ljudi broječa množica občinstva pred sodnijsko hišo ter zahtevala vstop v sodno dvorano, toda že vse vstopnice so bile davno razprodane. Ko se je pripe- ljal dr. Sviha s svojo razprogo pred sodno poslopje, ni bilo nobenih demonstracij. V dvorani za poslušalce je bilo več državnih poslancev, med njimi še tudi bivši minister dr. Fiedler. Po prečitaniu obtožnice se je izjavil obtoženi urednik dr. Heller za nekrivnega. Izvajal je, da je vedoma priobčil inkriminirani članek v „Narodnih Listih“, ker ga je prejel od verodostojne strani, opremljenega s prilogami in dokazili. Objavil je članek po skrbnem prevdanku v interesu češkega naroda.

Predsednik sodišča je zahteval, da se mu predloži korespondenca iz zapuščine bivšega urednika Anyza, na katero se opira dotični članek v „Narodnih Listih“ Zagovornik dr. Hellerja, dr. Razin, jo takoj predloži. Nato se je pričelo čitanje te korespondence. Zatem je zahteval zastopnik dr. Sviha, da se zaslišijo tudi poslanci dr. Kramar, dr. Fiedler in pa Klofač, nadalje policijski komisar dr. Klima, s katerim je bil baže dr. Sviha v zelo tesni zvezi, na kar je predsednik izjavil, da je itak za danes povabil več

oseb, med temi predsednika tajnega narodnega senata, ki je izrekel v aferi dr. Svihe krivdorek, ter še več drugih prič.

Kot prva priča je bil zaslišan generalni tajnik mladočeske stranke Franc Siz, ki je izpovedal: Na sestanku zaupnikov je dala na zapisnik gospa Woldan sledeče: Dne 1. julija je ona prišla v službo državne policije. Tam so jo porabili za narekovanje tajnih pisem in je imela v kratkem vpogled v vse tajnosti na državni policiji. Septembra meseca lanskega leta je slišala večkrat imenovati ime „Wiener“, na katero ime je večkrat pisala pobotnice čez 400 K. Po denar je prišel dr. Sviha osebno na policijo. Tu di telefonski pogovori med policijskim komisarjem in dr. Sviho so se vršili pod imenom „Wiener.“ Ni torej nobenega dvoma in je dokazano, da je prejemal dr. Sviha od državne policije visoke denarne svote, za katere ji je moral izdajati važne tajnosti strank. — Zastopnik dr. Svihe, odvetnik dr. Boucek, je predlagal, da se kot priča zasliši gospa Woldan. Sodni dvor je pa odklonil ta predlog. Nadalje je bil zaslišan kot priča dr. Kramar, ki je izpovedal, da je dobil iz neke brzojavke, katero mu je pokazal bivši uradnik Anyz, ter iz neke dopisnice, prepričanje, da je dr. Sviha vohunil v prid policije. Zaslišanih je bilo na to še več drugih prič.

Med dolgo vrsto prič je bil zaslišan tudi posl. Klofač, ki je izjavil, da se je zelo začudil, ko je prišel sum o Svihovem vohunstvu v javnost. Sviha je proti njemu vedno odločno branil svojo nedolžnost. Kot priča je tudi nastopil profesor Masaryk. Nastopila je tudi soproga dr. Svihe, ki je izpovedala, da njen mož ni živel čez svoje premoženjske razmere in da je o nedolžnosti svojega moža absolutno prepričana. Danes se je obravnava pričela ob 9. uri dopoldne. Zasliši se dr. Sviha sam, potem upajo, da bo pozno na večer cel proces končan.

Raznoterosti.

Imenovanje. Preč. gospod kanonik in ravnatelj bogoslovnice dr. Martin Matek je imenovan za prorektorja kn.-škof. bogoslovnega učilišča (rektor je ekscelesca knezoškof dr. Mihael Napotnik). Preč. g. kanonik Jakob Kavčič pa je imenovan za kn.-šk. komisarja pri č. šolskih sestrah v Mariboru.

Duhovniška vest. Velečastiti gospod provincial kapucinskega reda o. Edvard Bervar je zelo nevarno obolel in se zdravi v bolnišnici usmiljenih bratov v Graecu.

Župnijsko Olinje je dobil č. g. Janez Lorbek, župnik pri Sv. Primožu na Pohorju.

Iz finančne službe. Finančni svetnik Ernest pl. Jettner v Mariboru je imenovan za finančnega nadsvetnika istotam.

Iz politične službe. Namestniški koncipist v Celju dr. Marko Michel je imenovan za okrajnega komisarja. Okrajni glavar v Slovenjgradu, dr. Ernst Poiger, je na lastno prošnjo premeščen k namestništvu v Gradec. Namestniški tajnik baron dr. Stefan Neugebauer v Mariboru pride za vodjo okr. glavarstva v Slovenjgradu. Namestniški tajnik in vodja politične ekspoziture v Mozirju, dr. Pavel Hohl, je imenovan za vodjo okr. glavarstva v Konjicah.

Iz poštne službe. Poštni oficijal v Mariboru A. Mišan je premeščen v Trst; iz Trsta pa pride v Maribor poštni pristav Ernest Jagrič.

Iz učiteljske službe. Na dvorazredni ljudski šoli pri Sv. Kungoti na Pohorju, drugi plačilni razred, je razpisano mesto nadučitelja; prošnje do dne 10. junija.

Iz južne železnice. Josip Mohorko, revident v Zidanem mostu, je imenovan za postajnega načelnika na Ponikvi. Prestavljeni so: nadrevident in postajni načelnik v Brežicah Karol Orossy kot postajni načelnik v Wildon; Jurij Žugič, revident in postajni načelnik v Laškem trgu, kot postajni načelnik v Brežice; Jožef Tašek, revident in postajni načelnik, v Laški trg; revident Jakob Prek iz Hrastnika v Litijo; adjunkt Anton Nejedly iz Litije v Hrastnik; provizorični asistent Friderik Punčuh iz Spodnjega Dravograda v Zidani most; provizorični asistent F. Žekar iz Marenberga v Bruck na Muri; uradniški aspirant Stefan Jarc iz Sežane v Rače; Gab. Pirkmaier iz Litije v Hrastnik; prestavljeni so asistenti Jožef Sterba iz Maribora na Dunaj, Leon Grat iz Maribora v Lienc, in Norbert Watzger iz Lienca v Maribor.

Nove meščanske šole na Štajerskem. Cesar je z najvišjim odlokom z dne 6. t. m. potrdil zakonski sklep dež. zbora štajerskega, zahtevajoč ustanovitev nove deške, meščanske šole v Žalcu.

Osebna vest. Dvorni in sodni odvetnik na Dunaju dr. Stanislav Lapajne je imenovan za tolmača slovenščine pri dunajskem dež. nadsodišču.

Vladarjevo zdravje. Zadnja dneva sta po zahtevu najbližje monarhove okolice še najboljša izmed vseh njegovih bolnih dni. Včeraj, dne 14. t. m., je bilo razpoloženje njegovo cel dan konstantno dobro. Ekspektoracija je zopet ugodna. Zdravniška izjavljata, da je vladarjevo ozdravljenje sicer počasno, toda vedno napredujoče.

Vatroslav Holz †. V soboto, dne 9. majnika, po noči je umrl v 70. letu svoje starosti slovenski pisatelj Vatroslav Holz, bivši potovalni uradnik banke „Slavijske“ v Ljubljani. Rojen je bil v Verjanah v Slovenskih goricah ter se je leta 1866 udeležil tudi pomorske bitke pri Visu. Sodeloval je pri raznih listih

kot pisatelj pod imenom: Prostoslav Kretanov. Naj v miru počiva!

Predsednik graškega nadsodišča dr. Avgust vitez Pitreich je židovskega pokolenja, kakor že tudi njegovo ime kaže. Ta okolnost nam marsikaj razloži. Vojaška uprava se je znala otresti židovskega vpliva njegovega sorodnika, ki je bil vojni minister, naša justična uprava pa še mora nadalje trpeti ta tuj element v svoji sredini.

Schnapskultur. „Marburger Zeitung“ je zatobental zoper šnops, pa ne zavoljo tega, ker smatra šnops za ljudskega škodljivca, temveč zato, ker se šnops pije na Ruskem. In ta šnops, ki se v tolikih množinah pije na Ruskem in ki je baje na slovesni dan treznosti v samem Petrogradu nad 2000 ljudem tako zmešal možgane in noge, da so kar obležali, — smatra „Marburgerca“ za znak slovanske kulture. Nemški jezikavi tetki povemo na uho, da ji ni treba pogledati v Petrograd, če hoče videti od šnopsa pijane ljudi. Naj svoje binavske oči malo natančneje obrača po mariborskih in pujskih ulicah in po drugih spodnještajerskih nemškutarskih gnezdih. Ne bo ji nikdar zmanjkalo takih, ki so šnopsa „živalsko pijani.“ In kdo je tisti, ki producira in pa prodaja to „kulturo“ ne samo na fraklne, ampak na litje in so-de? To je nemški in nemškutarski fabrikant in prodajalec. In to je, ljuba „Marburgerca“, znak ne slovanske, temveč nemškutarske kulture. Značilno pa je za logiko „Marburgerce“ to-le: Nemškutar kuha in prodaja šnops Slovincem in jih upijanja, potem pa kliče: „Glejte, Slovence, kako so šnopsa pijani!“, a sam pa shranjuje težko prislužen slovenski denar!

Prvi Slovenec v deželni železniški svet. V zadnji seji osrednjega odbora Štajerske kmetijske družbe je bil izvoljen poslanec dr. Verstovšek za člana v štajerski železniški svet.

Hrvatje na delu. Slušatelji zagrebske univerze so priredili preteklo nedeljo zaupno zborovanje, kjer so sklenili energično protestirati proti laškemu početju napram slovenskemu prebivalstvu v Trstu in Dalmaciji. Splitskemu magistratu so poslali brzojavko: Hrvaška mladina se priključuje smotrenemu boju za narodne pravice, pozdravljajoč z navdušenjem bojevanje Jugoslovancev v Primorju, pozdravljajoč osebno hrabro splitsko občino v hrvaškem obrambnem boju.

21. svetovni mirovni kongres se bo vršil letos od dne 15. do dne 19. kimovca na Dunaju.

Smrt v Lurdu. Č. g. Franc Rožič, vpokojen župnik graške škofije, je umrl kot udeleženec avstrijskega romanja v Lurdu dne 12. t. m. v 57. letu svoje starosti.

Stoletnica zopetne ustanovitve družbe Jezusove. Dne 7. avgusta bo minilo ravno sto let, odkar se je zopet ustanovila Jezusova družba, in sicer po papežu Piju VII. Vsi nekdanji gojenci avstrijskih jezuitskih kolegijev bodo praznovali ta za ves kulturni svet slavnosten dogodek na dan sv. Stanislava dne 13. nov. t. l. na Dunaju.

Protiv alkohol. Četrtri avstrijski antialkoholni kongres se bo vršil letos v Brnu od dne 30. maja do dne 1. junija. Ob enem se bo vršilo tudi zborovanje društva zdravnikov-abstinentov iz cele Avstrije. S kongresom bo združena razstava antialkoholnih listov in brezalkoholičnih pijač, kakor tudi razstava porcelanske in rezbarske robe, izdelane v zavodu za zdravljenje pijancev v Velikem Kunšiču.

Zvišanje cen tobaka ni vplivalo na konsum. — Splošno se čujejo pritožbe o veliki draginji in vsled tega bi marsikdo menil, da se je vsled podraženja smodk, svačice in tobaka za kajenje zmanjšala uporaba teh predmetov. Pa je ravno nasprotno. Iz „statističnega izvešča o avstrijskem tobačnem monopolu“ za 1913 se vidi, da se je vkljub zvišanju cene pomnožila množina pokajenega blaga in da so se tudi znatno zvišali skupički. Skupnih prejemkov je imela uprava tobačnega monopola 339.18 milijonov kron, v primeri z letom 1911 (311.65 milijonov kron) za 27.53 milijonov kron = 8.80% več. Vzrok leži v povečanem konzumu tuzemstva, ki je znašal 326.74 mil. K proti (300.51) = 26.23 milijonov kron ali 8.72%. Izvoz se je zvišal od 5.41 milijonov kron na 7.51 milijonov kron ali za 1.1 milijonov kron = 17.16% več. Seveda so se tudi izdatki zvišali in sicer za 13 milijonov K; znašali so 123.03 milijonov kron. Vzrok leži v predečasnem nakupu turškega tobaka, ker se je bala avstrijska režija, da bo balkanska vojna na tobačno režijo neugodno vplivala, dalje v zvišanih mezdah in večjih fabrikacijskih stroških. Dobička je bilo 216.15 mil. K ali v primeri z letom 1911 za 147.7 milijonov K več. Pripravnati se mora temu dobičku pa tudi zvišanje imovine 13.41 milijonov kron, tako da znaša čisti dobiček leta 1913 prav za prav 229.56 milijonov kron in prirastek 23.4 milijonov kron = 11.3%.

Skrb za certifikatiste. V prvem četrtletju tega leta je dobilo od bivših podčastnikov 49 uradniške službe, 105 pa je bilo nastavljenih za slugo. Nove certifikate za uradniška mesta je dobilo letos v prvih treh mesecih 87 podčastnikov, za mesta slug pa 100 čez vojaško dobo služečih podčastnikov.

Vsa slovenska županstva naj v jubilejnem letu slovenske kmečke veljave, ko je slovenski kmet še pred 500 leti umeščal na Gosposvetskem polju svoje vojvode, manifestirajo s tem, da se vsako slovensko županstvo z rednim letnim doneskom uvrsti med podpornike Slovenske Straže. Posnemajte slovenska županstva: Bloke, Begunje pri Lescah, Blagovica, Š. Jurij pri Gosupljem, Jurjevica pri Ribnici, Kojsko,

Dolnji Logatec, Litija, Moste pri Ljubljani, Prečna, Selca, Št. Vid pri Vipavi, ki so letos že darovala. — Slovenska županstva, pokažite s tem, da se pridružite Slovenski Straži, da ste prva poklicana braniti slovensko veljavo! Občinski možje po celi Sloveniji, pridružite se temu klicu! Vaša narodna zavednost bo v čast domovini.

Konec šolskega leta na srednjih šolah. Naučni minister je odredil, da se konča šolski pouk na srednjih in njim enakopravnih šolah dne 4. julija z zahvalno službo božjo in razdelitvijo spričeval.

Za Slovensko Stražo je daroval g. M. Golob v Gornji Polskavi okrog 4000 obrabljenih pošt. znamk. Hvala lepa! — Za Slovensko Stražo se je nabralo pri veselem godovanju v Zibiki 15 K. — Gosp. Fran Prajndl v Gornji Radgoni je daroval 2 K za Slov. Stražo. Živeli posnemovalci!

Opozorjamo na prilogo današnje številke, ličen cenik ur mariborskega narodnega urarja in zlatničarja g. Frana Bureš. Moža toplo priporočamo.

Centralin je najspšešnejše in najcenejše redilno sredstvo za hitro in ceneno opitanje vseh domačih živalij. Natančneje v inseratnem delu našega lista.

Štajersko.

Mariborske novice.

Rodoljubni Slovinci in Slovenke.

Jutri, v soboto, dne 16. maja, zvečer ob pol 8 uri, ima mariborska podružnica Slovenske Straže v Zadrudni Zvezi svoj občni zbor. Vsak, kdor čuti slovensko in katoliško, naj se sigurno udeleži tega občnega zbora!

Smrtna kosa. V nedeljo, dne 10. t. m., je umrl vpokojeni podmaršal Adolf vitez Latterer v 79. letu svoje starosti.

Cez noč postal milijonar. Nedavno tega se je mudil tukajšnji odvetnik dr. Mravlag pri nekem tovarnarju na Dunaju, ko je v njegovi navzočnosti ponujal nek izumitelj tovarnarju nek svoj patent za nov način izdelovanja kos. Ponujal je svoj patent za malenkostno ceno. Toda tovarnar je ponudbo kratkoma odklonil. Dr. Mravlag se je pa interesiral za ta izum, stopil z izumiteljem v stik ter je kupil od njega dotični patent. Nato je ponudil dr. Mravlag ta-le patent nekemu večjemu tovarnarju kos, ki mu ga je odkupil za en milijon kron. Od te svote mu je tovarnar znesek 700.000 K takoj odštél, za ostali znesek je pa prevzel dr. Mravlag delnice. Sliši se, da se bodo vsled te iznajdbe cene kos znatno znižale.

Ptujske novice.

Naseljevanje otrok iz nemških sirotišnic Nemški Schulverein je izdal oklic, da namerava naseliti v našem mestu več nemških otrok iz dunajskih in iz drugih nemških sirotišnic. V dotičnem oklicu se obljubljuje, da plačajo sirotišnice za vsakega otroka mesečno znesek po 16 K ter sklepno pozivlje nemško meščanstvo, da se temu odzove kar v največjem številu. Toda glej spaka! Naši purgarji ne kažejo prav nobenega veselja do teh otrok, ki so navadno v vzgoji zanemarjeni in so v šoli domačim učencem in pa tudi učiteljem v pravo nadlogo. Neki tukajšnji nemški purgar se je baje celo izrazil, da bi raje prevzel v oskrbo otroka kakega Bototuda ali Hotentota, kot pa otroka iz kakega nemškega zavoda! Vse pa kaže, da tudi ta način umetnega vzdrževanja našega nemštva ne bo mogel rešiti posilinenštva našega mesta.

Celjske novice.

Iz porotnega sodišča. Za drugo porotno zasedanje je še imenovan za predsednikovega namestnika višjesodni svetnik dr. Adolf Boschek.

Je vendar res! Opetovano smo javno bičali naše zavoženo občinsko gospodarstvo ter naglašali, kako brezvestno naši mestni očetje izmetavajo denar davkoplačevalcev za razne nepotrebne društvene in druge bojne namene, za dobrobit mesta in davkoplačevalcev pa nimajo nobenega denarja. Da je ta naša trditev resnična, dokazuje tudi zadnja občinska seja, v kateri se je med drugimi tudi razpravljalo o prošnji mestnega cerkvenega predstojništva, da bi mestna občina prevzela ostanek stroškov za popravo Marijine cerkve. Poročevalec, občinski svetnik Danijel Rakusch (potomec Rakušev iz Dolenjskega) je predlagal, da se ne ugodni prošnji, češ, finančijelne razmere mesta tega ne dopuste. To je pač drago priznanje in huda samoobtožba za vladajočo magistratovsko kliko, ki sama priznava, da je njena občinska blagajna prazna. Za kulturne in dobrodelne namene, ki bi bili v prid mestnih davkoplačevalcev, nimajo denarja, pač pa pumpajo in pumpajo, kadar je treba podpirati Südmarko, Schulverein, razne nemške turnarske Gautage in razne druge nemškonacionalne prireditve v Celju. Davkoplačevalci, skrajni čas bi že bil, da bi odklenkalo vladajoči magistratovski klik!

Za Šulverein si trgajo podplate v mestu trgovca Daniel Rakuš, gostilničar Franc Rebevšek in trgovca Jelenc, v Gaberju pa jurist Korošec z gostilničarjem Pečuhom.

Prvi slovenski ilustrirani cenik pisalnih in risalnih potrebščin, papirja, papirnega blaga in tiskovin je izdala tiskarna Gorjanc in Leskovšek v Celju, ki ima glavno trgovino v Graški cesti št. 7, ter dve podružnici, v Celju v Rotovski ulici št. 2 in v Gabe-

rju pri Celju. Tak cenik se je že dolgo pogrešal, in marsikdo ni vedel, da se dobi blago, ki ga je naročeval pri tujih, nemških tvrdkah, tudi pri domačinu. Gospoda Goričar in Leskovšek sta vsled svojega več kakor 25letnega delovanja v tej stroki v položaju, nuditi najboljše blago po nizkih cenah. Zato pravita v ceniku, da ne zahtevata, da bi pri njima morali le kupovati samo iz narodnega prepričanja, ampak ker bo vsak odjemalec uvidel, da dobi pri njima boljše, ali vsaj tako dobro blago, kot pri drugih tvrdkah po istih ali večkrat nižjih cenah, ker lahko konkurirata z vsako nemško tvrdko na Spodnje-Štajerskem kot največje slovansko podjetje te stroke na celnem avstrijskem jugu. V zadnjem času sta upeljala prodajo šolskih knjig, umetnin in muzikalij.

Drugi kraji.

Slov. Bistrica. V našem mestu se je nastanil spreten slovenski zdravnik dr. Feliks Lebar; ordinira v hiši gospe Stepišnik, Tržaška cesta.

Ljutomer. V Cezanjevcih je umrl g. V. Kosi po dolgi in mučni bolezni v 63. letu svoje starosti. Rajni je bil ugleden kmet, mnogoleten občinski odbor-nik, ustanovnik bralnega in gasilnega društva ter večletni predsednik bralnega društva v Cezanjevcih. Sveti mu naj večna luč!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Kmetijska podružnica Sv. Jurij ob Ščavnici priredi v nedeljo, dne 17. maja trojno gospodarsko zborovanje in sicer: po rani maši pri Sv. Juriju v šoli; predava g. A. Pirstinger o poletnem delu v vinogradih. Popoldan isti dan ob dveh zborovanje v Grabonoškem vrhu pri g. Kreftu z istim sporedom. Ravno ta dan po rani maši zborovanje v šoli pri Kapeli. Predava g. tajnik Hole o pašmah in mlečnosti goveda, mlekarstvu in svinjereji, predavanje o dohodninskem davku. Kmetovalci pridite mnogobrojno!

Ormož. Dne 5. in 6. t. m. so se vršili v Ormožu vojaški nabori. K istim je bilo klicanih 295 fantov, potrjenih pa je 114. Samo iz humske občine jih je od 12 poklicanih 9 potrjenih. Naši slovenski fantje so res pravi korenjaki. Radovedni smo, kaksi pa bodo rezultati v nemških krajih. No, dejstvo je tudi, da v našem okraju ljudstvo še ni preveč udano alkoholu ter raznim, telesnemu razvitku škodujočim stvarim. Podatkov o ptujskih naborih še nimamo v rokah, a gotovo je, da ljudstvo tamkaj niti do polovice ni tako telesno čvrsto in duševno zdravo, kot pri nas. Vzrok so pač tam razni Huterji, Straschilli in Comp. Slovensko ljudstvo, varuj se alkohola in bodi zmerno in trezno!

Sv. Miklavž pri Ormožu. Pri nas vse spi, ker ni slišati nobenega glasa iz našega zatišja, si misli marsikdo, mogoče tudi gospod urednik. Vendar pa ni tako, govorimo in pišemo sicer malo, za to pa mislimo več. Novic imamo kar celi koš, samo da ne pridemo do tega, jih razpečati med svet. Imeli smo občinske volitve, županski stolec smo prenesli v Vuzmetince ter izročili žezlo občinske uprave gospodu Jožeku Tomažiču v nadi, da bo odslej takozvani — „Amtsschimmel“ malo hitreje stopal. Upravičeno upamo, da se bo kar najhitreje žalosten stan naših cest spremenil na bolje. Urediti treba še to in ono, kar smo do sedaj zanemarili. Naša liberalno-nemška posojilnica tudi spi in že komaj čaka izpremembe — v svoji notranji upravi. Zadrudniki, domačini-kmetje, se vprašujejo, kako to, da še ima vedno graški Verband prvo besedo. Denar je venkar naš, jamčimo pa z vsem premoženjem, za koga seveda ne vemo, ker vložen in odvišen denar se pošilja v Gradec nemškemu Verbandu, kadar ga pa zmanjka, pa se pritiskne na dolžnike in domačini si naj iščejo drugod posojila. Pa še eno in drugo se govori o tej vzorni posojilnici.

Sv. Boltenk pri Središču. Iz občine Vodranci je šlo 14 fantov k naboru v Ormož in izmed teh jih je „ostalo“ deset. Gotovo izredno in častno število. — Orle so vse vzeli.

Oplotnica. Ljudska posojilnica v Oplotnici, oz. v Čadrami, je imela dne 10. t. m. svoj občni zbor, pri katerem se je poročalo, da ima 280 članov in je imela leta 1913 144.726 K 39 v prejemkov in 137.306 K 66 v izdatkov, tedaj 282.033 K 05 v prometa. Vloge so se obrestovale po 5%, od posojil se je tirjalo 5%. Gotovine je bilo dne 31. dec. 1913 144.726 K 39 vin. Čistega dobička je bilo v tem letu samo 441.52 K, ker se je nakupilo več uradnih knjig in listin. Rezervni zaklad znaša z vsem 10.049 K 61 v. Ako bi vsi, ki imajo svoj denar v nemški konjiški hranilnici naložen, domačemu zavodu zaupali, moral bi biti rezervni zaklad veliko večji. Slednjič so vsi navzoči člani načelniku g. Antonu Leskovar in njegovemu namestniku g. Janezu Kruhar z drugimi odborniki vred izrekli svoje zaupanje in iste soglasno zopet izvolili.

Dobrna pri Celju. Radi nepričakovanih vir se bode vršilo podučno zborovanje tukajšnje kmetijske podružnice šele v nedeljo, dne 24. maja. Na sporedu je med drugim tudi velevažno predavanje g. Belleta o vinogradih, ameriškanskih nasađih in o deželni, oziroma državni pomoči pri novih vinogradih. Povabljeni so vsi člani in pa tudi nečlani. Ker bo predavanje zelo podučno, je pričakovati prav obilne udeležbe.

Dobje pri Planini. Tu so bile dne 29. februarja 1913 občinske volitve. Ugovor, kateri je bil vložen proti tej volitvi, je zavržen in dne 8. t. m. so bili izvoljeni: za župana Jožef Gračner, posestnik v Ra-

vnem; za svetovalec pa Anton Hrastnik, Anton Teržan in Jožef Zalokar. Samo naši možje.

Iz laškega okraja. C. kr. davčni urad v Laškem trgu ne pozna zakona o ravnopravnosti slovenskega jezika, sicer bi ne pritiskal na pismene kuverte za iztirjevanje davka samonemškega štambila: „Tüffer“ in bi ne pisal kmetom nemških naslovov. Naši davkoplačniki store najboljše, če takih pisem ne odprejo, marveč naj na nje zapíšejo: „Ker ni vse tiskano in pisano v slovenščini, ne sprejemem!“ — „Nazaj v Laški trg!“ in naj jih vrnejo po pošti ter ni treba v ta namen nobene poštné znamke gori devati. Gospodje v tem uradu so slovenskemu jeziku tako nasprotni, da napisujejo vsem strankam na dopislane položnice vse po nemško, kar bi morale stranke same pisati, ker se bojijo, da bi stranke to v slovenskem jeziku napisale. Tako hočejo oni naše ljudstvo navediti, naj rabi nemščino, svoj materni slovenski jezik pa naj prezira. Drugi davčni uradi menda ne ravna jo tako Slovenci, če ste pismo sprejeli ter ga niste vrnili, temveč odprli, potem vam ne preostaja drugega, nego iti takoj k občinskemu uradu, naj vrne to nemško spisano položnico davčnemu uradu z zahtevo, naj se vsem občanom določi slovensko tiskane in slovensko spisane položnice, zamore jo pa tudi vsak sam vrniti davčnemu uradu, kko se davčni urad ne bo hotel udati, potem se naj ali vsak posamezni ali pa občinski urad v imenu vseh pritoži pri c. kr. finančnem ministrstvu na Dunaju. Taka pritožba se sme poslati tudi kateremu državnemu poslancu. — Slovenci, čuvajmo si pravice svojega jerika ter ne dovolimo, da bi nas uradniki, ki žive med nami, prezirali. Mi plačujemo državi davek in jej dajemo tudi sinove v vojske; zato morajo njeni uradniki naše pravice upoštevati. Sam vladar jim je velel, da se morajo ravnati po zakonu, a državni zakon priznava slovenskemu jeziku vse pravice v vseh državnih uradih, torej tudi pri davčnem uradu v Laškem trgu in na vseh poštah.

Sv. Krištof nad Laškim trgom. Pretečeno nedeljo, dne 10. t. m. je bila v občini Sv. Krištof volitev župana. Izvoljen je bil zopet prejšnji župan A. Petek in steer že tretjokrat, znamenje, da vživa zaupanje svojih soobčanov. V ogromni večini je zbrana občina Sv. Krištof pod zastavo S. K. Z. Le nekaj odpadnikov je rogovililo na dan volitve. Najhujši je bil neki M., ki se je izrazil pri ljudskem štetju: Ich bin ein deutscher Bauer! Seveda zajema on vso svojo nemško učenost iz „Štajerca“, kateri mu je bolj pri sreč, kakor sv. pismo. Na dan volitve je res nahrutil nekega pristaša S. K. Z. in ga obkladal z imeni, ki jih je le kak štajerčijanec, zmožen. Pri sod-niji je pa bil podučen od dveh odvetnikov in od sod-nika, da ni dobro, izliti vso svojo jezo na pristaše S. K. Z. Za ta poduk je tudi bilo treba plačati.

Smarje pri Jelšah. Umrl je v soboto, dne 5. t. m., pri Sv. Križu na Vipavskem naš rojak kapucin P. Gotfrid Novak. Revez se je prehladil in to ga je spravilo v prerani grob. Bil je zelo priljubljen, posebno kot spovednik. Rojaki, molite zanj! R. I. P.!

Smarjeta pri Rimskih toplicah. Naša posojilnica je bila nekaj časa članica liberalne Zadrudne Zveze v Celju, katera je prva leta na občnih zborih sklenila, da obrestuje deleže posojilnicam, zadnja leta je seveda obrestovanje opustila. Ko smo izstopili iz liberalne Zadrudne Zveze, smo odpovedali delež in samo ob sebi umevno tudi iz prvih let nam v dobro pisane obresti; gospodje liberalci, kateri ne morejo dovolj povdarjati svojega dela za blagostanje kmečkega stanu, so nam delež izplačali, ne pa obresti z izgovorom, da so iste — zastarele. Dolžnost liberalne Zadrudne Zveze bi bila, nam izplačati obresti, ne pa istih pustiti v naši bilanci izkazovati in čakati, da iste — zastarajo. Če je to zadrudno in v prid naši kmečki organizaciji, naj odkrito povedo liberalni zadrugarji Pisarjenje v „Narodnem Listu“ pa ni nič drugega, kakor slepota za nerazsodne bralce. Če se gospodje sklicujejo na ljubljansko Zadrudno Zvezo, naj povedo, da ista res ne obrestuje deležev, ne zahteva pa nobenih upravnih prispevkov, dočim plačujejo celjski Zadrudni Zvezi male posojilnice 50—100 in še več kron na leto, povedali bi naj, da zahteva ljubljanska Zadrudna Zveza za kredit le 5%, celjska pa 7—7½%. Toliko v odgovor. Ponovno pa nujno priporočamo, da vse posojilnice, katere so še sedaj pri celjski Zadrudni Zvezi, takoj zahtevajo izplačilo obresti deležev, sicer — jih ne bodo dobile. Ker potom „zastaranja“ si zna celjska liberalna Zadrudna Zveza pridobiti sredstva za svoj obstoj. Naša posojilnica bo brez teh obresti izhajala, imamo pa prijetno zavest in ponos, da smo z našimi „zastaranji“ obrestmi z drugimi zavodi vred za nekaj časa podaljšali življenje celjski Zvezi.

Petrovče. Gledališka predstava „Dunaška deklica“ je uspela bolje kot smo pričakovali. Starejše igralke so nastopile prav dobro, mlajše za prvokrat v splošno zadovoljnost. Srčkano-milih glasov tamburice smo sicer morali pogrešati, a svirala je pa med odmori prav okusno grizka godba vesele in žalostne komade, kakor je ravno sodilo k posameznim dejanjem. Kljub slabemu vremenu je bilo veliko občinstva od blizu in daleč. Vsem, ki so pripomogli k dobro uspehi igri: Bog povrni!

Petrovče. Dne 24. maja, popoldne ob ¼4. uri, se bode vprizorila dramatska pripovedka v petih dejanjih: „Martin Krpan.“ Igralci se že skrbno na to pripravljajo. Zadnje dni pred 24. majem pride režiser iz Ljubljane, da bode tudi tehnična stran igre dobro uspela.

Sv. Frančišek na Stražah. Tukajšnje bralno in izobraževalno društvo je priredilo v nedeljo, dne 10. t. m. dve gledališki predstavi, ki sta se dobro obnesli. Pa saj poznate naše diletante, kakor so: Pušnakov Janez, Jamnikov Matija in Primožen Janko. So pač res ustvarjeni za take prireditve. Pohvalno moramo pa tudi omeniti naša dekleta, ki so v vsakem oziru svoje vloge častno rešile. Zato se bo na splošno željo občinstva ta prireditev ponovila na Križevu, dne 21. t. m., z istim sporedom in ob istem času. Domačini in sosedje, prihitite v obilnem številu na ta dan v naš prijazni kraj!

Sv. Frančišek na Stražah. Kar se tiče dopisa v našem listu dne 11. majnika, izjavljamo, da ga ni pisal ne Marko Blekač, ne M. Natlačen. Našemu v dotičnem dopisu navedenemu somišljeniku pa sporočimo svoj pozdrav. — Uredništvo „Straže.“

Slovenjgradec. V nedeljo, dne 17. majnika t. l. se vrši slavnostna otvoritev okrajnega pašnika za mlada goveda (telice in bičke) marijađvorske pasme na Graški gori pri Slovenjgradu po sledečem vspredu: 1. Ob ½11. uri popoldne pozdrav došlih gostov na Graški gori. 2. Ob 11. uri popoldne slovesna otvoritev pašnika s sv. mašo na prostem. 3. Obhod pašnika, kjer se bodo že nahajala mlajša goveda, potem pa pokrepčanje. Z ozirom na to, da je pašnik izvrstno urejen in kot tak za plemenska goveda prvi na Spodnjem-Štajerskem, vabijo se vsi živinorejci in prijatelji domače govedoreje prav uljudno k slavnostni otvoritvi. Izlet na Graško goro, odkoder je pri lepem vremenu krasen razgled po sosednji Koroški in Kranjski, ostal bo gotovo vsakemu udeležencu v najprijetnejšem spominu.

Slovenjgradec. Nedavno tega nas je zapustil c. kr. sodnik dr. Drobnitsch (Drobnič). Čeravno rojen Slovenec, ni bil prijatelj Slovencev. Zato pa tudi po njem malokdo žaluje, razun morda advokat dr. Kiesewetter, s kojim sta si bila debela prijatelja. Ni čud-a, saj je bil c. kr. sodnik toliko večerov gost odveta-nika. Zunanji izraz prijateljstva je bila zlata ura. — Naslednik dr. Drobnitscha kot c. kr. sodnik je dr. Luckmann. Nismo preroki, zato ne vemo, ali bo tudi tega gospoda vezalo z advokatom dr. Kiesewetterom enako prijateljsko razmerje.

Brežice. Železniško ministrstvo je dovolilo pre-mogokopni družbi v Brežicah, da sme začeti s teh-ničnimi predđeli za izključno le tovrno železnico niž-je vrste od postaje Brežice do Globokega.

Kapele pri Brežicah. Gospod državni in dežel-ni poslanec dr. Fr. Jankovič je imel tukaj zadnjo ne-deljo, dne 10. t. m., številno obiskani in dobro uspe-li shod. Zborovalci, med njimi večina pristašev Nar-stranke, so vzeli z odobravanjem na znanje plodonosno delovanje poslancev Slovenske Kmečke Zveze in se ni niti en glas vzdignil v obrambo tukaj dobro znanega dr. Kukovca, ki je gospod govornik krepko šibal njegovo delovanje. Istotako so bile enoglasno sprejete resolucije glede naših koroških bratov, ka-terim se izreka simpatija, potem glede regulacije re-ke Sotle in železnice ob njej. Ko so še nekateri izra-zili razne želje krajevnege pomena, je gospod posla-nec obljubil svojo pomoč, na kar je gospod predsed-nik, domači župan gospod Fr. Vogrine, zaključil dve uri trajajoči shod, s katerim je lahko Kmečke Zveza prav zadovoljna.

Kapele pri Brežicah. V soboto, dne 9. t. m., je bila pokopana stara mamica Ana Sevnik, rojena U-rek, iz odlične Sevnikove hiše v Župelevcu. Pokojni-ca je bila vzor delavne in bogoljubne žene, od vseh spoštovana in ljubljena, kar se je prav lepo pokazalo ob pogrebu v dolgi procesiji žalujočih. Dobri Bog je poplačal deloma že tukaj svojo zvesto služabnico, da ji je dal čakati visoko starost 85 let. Imela je do zadnjega trenutka zavest in zdrave, dobre oči. Čita-la je namreč kar brez očal do zadnjega vsak dan iz svojega molitvenika. N. v m. p.!

Društvena naznanila.

Gradec. Slovensko katoliško izobraževalno društvo Kres v Gradcu vabi na gledališko prireditev v nedeljo, dne 17. maja, v gledališki dvorani g. Mayr-Peyrimske, Bürgergasse 3, 2, nad-stopje. Začetek točno ob 4. uri popoldne.

Kapfenberg. Na praznik vnebohoda, dne 21. maja, pri-redi Jugoslovanska Stokovna Zveza shod ob 1. uri popoldne, pri g. Hamerlu. Delavci in delavke, vsi na shod! Govorit pride okrožni delavski tajnik V. Zajc.

Maribor. Mariborska skupina Jugoslovanske Stokovne Zveze ima prihodnjo soboto, dne 16. maja, ob ¼7. do ¼8. ure na večer svojo plačilnico v Zadrudni Zvezi. — Ob ¼8. uri zvečer pa se istotam vrši občni zbor podružnice Slovenske Straže. Pridejo naj vsi člani.

Studenci. Kat. slovensko izobraževalno društvo v Stu-dencih pri Mariboru priredi majnikovo veselico v nedeljo, dne 17. maja, na vrtu gostilne g. Šauperla v Studencih. Na sporedu je godba, petje in različne druge ljudske zabave. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 30 vin. Studenci in drugi prijatelji društ-va, pridite, da se nekaj ur poveseimo v prijetni naši slovenski družbi!

Sv. Magdalena v Mariboru. Podružnica Slov. Straže i-ma v nedeljo, dne 17. maja, popoldne po večernicah, običajni me-sečni sestanek s podučnim govorom in petjem. Po sestanku gre-mo vsi na veselico v Studence.

Lajtersperg. Skupina Jugoslovanske Stokovne Zveze i-ma v nedeljo, dne 17. maja, ob 4. uri popoldne pri g. Mihaelu Straus (Kokošineva hiša) v Lajterspergu svojo plačilnico. — Odslej bo imela krčevinsko-lajtersperška skupina svoje poslovne ure pri M. Straus vsako prvo in tretjo nedeljo v mesecu od 4. ure popoldne naprej.

Jarenina. Za Slovensko Stražo so nabrali vrli gostje na gostiji Danko na Dvoru 6.40 K. Ziveli rodoljubni svatje!

Sv. Benedikt v Slov. gor. Tukajšnje bralno in gospo-darsko društvo priredi na praznik vnebohoda, dne 21. majnika, veselico s predstavo igre „Ljudmila“, srečolovom, tamburanjem in petjem.

Sv. Bolfenk v Slov. gor. Na križevu, dne 21. maja, popoldne po večernicah, se bo vršil redni občni zbor katoliškega slovenskega izobraževalnega društva v mežnariji.

Fram. Na Križevu, dne 21. maja, po poznem opraviilu bo v gostini gospe Turnérjeve shod krščansko-slovenske delavske organizacije — Jugoslovanske Strokovne Zveze. Govoril bo predsednik štajerskega okrožja J. S. Z. Franjo Zebot iz Maribora. Delavci, viničarji, posli, posestniki in obrtniki, pridite vsi na shod!

Žitnice. Neimenovani rodoljubni kmet v Žitencih je nabral dne 9. maja na sedmini pokojne Al. Koser v Sp. Gasteraju 5.66 za Slov. Strazo.

Gornja Poljskava. Na Križevu, dne 21. maja, popoldne po večernicah, priredi Jugoslovanska Strokovna Zveza v hiši g. organista Uranjeka shod za delavce. Pridejo naj vsi pošteno misleči mladeniči in možje. Govori Franjo Zebot iz Maribora.

Ptuj. Shod Jugoslovanske Strokovne Zveze za skupino Ptuj in Dekliške Zveze bo v nedeljo, dne 17. maja, popoldne po večernicah v prostoru kmečke posojilnice v minoritskem samostanu. Govori dr. Leskovar iz Maribora. Povabljeni vsi dobro misleči Slovenci in Slovenke. K sklepu bo lepa „Marijina igrica“, kot v spomin na krassen mesec maj. Uljudno vabi odbor.

Sv. Andraž v Slov. gor. Kat. slovensko izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 17. maja, veselico z dvema gled. igrama popoldne po večernicah v soli. Prosta zabava v Toševi gostilni. K obilni udeležbi vabimo.

Cirkovec. V korist ubogim Solarijem priredi naše bralno društvo v nedeljo, dne 17. maja, veselico z bogatim in zanimivim sporedom. Pridite v obilnem številu po večernicah v društveno dvorano!

Vurberg. Dne 21. maja, po službi božji, imata poslanca Ozmec in Brenčič političen shod pod milim nebom. V slučaju slabega vremena pa bo shod v društvenih prostorih. Pristaši Slov. Kmečke Zveze, agitirajte za veliko udeležbo!

Ormož. Za nedeljo, dne 10. t. m., napovedan shod se je vsled slabega vremena preložil na nedeljo, dne 21. junija 1914, ter se vrši po rani službi božji na vrtu Ormoške posojilnice. V slučaju slabega vremena pa v prostorih kletarske gostilne. Govorijo deželni in državni poslanci. Popoldne se vrši istotam gledališka predstava. Natančni spored se še objavi. Sosedna društva so prosena, da na to nedeljo ne priredijo nobenih shodov in veselice. Somsiljeniki, agitirajte, da se okoliško ljudstvo polnoštevno udeleži shoda!

Svetinje pri Ormožu. Tukajšnja Dekliška Zveza bo v nedeljo, dne 17. maja, priredila na vrtu pri g. Kralj v Ivanjkovih igro „Ljudmila“, ker smo jo minulo nedeljo vsled slabega vremena morali opustiti. Začetek točno ob ¼4. uri popoldne. Vsled lepe in poučne vsebine je igra res vredna, da se jo ogleda. Pridite torej polnoštevno!

Mala Nedelja. V nedeljo, dne 17. maja, popoldne takoj po večernicah, se bo vršil izvanredni občni zbor tukajšnjega Katol. izobraževalnega društva. Spored: 1. Volitev novega odbora. 2. Naročitev časnikov. 3. Slučajnosti. 4. Podučen govor, govori Fr. Zebot iz Maribora.

Kapela. Bralno društvo priredi v nedeljo, dne 17. maja, popoldne po večernicah, slavnost v spomin 500letnega spomina ustoličenja slovenskih vojvod. Slavnostni govor. Deklamacije. 2 gledališki igri: „Dva gluha“ in „Svoje glavna Minka.“ Prosta zabava s srečelovom. Vse pri g. Coblu (v zidu), če ne bo deževalo. Za obilni obisk se priporoča odbor.

Sv. Križ na Murskem polju. Čebelarica podružnica Sv. Križ-Mursko polje priredi v nedeljo, dne 24. maja, po rani službi božji, ob 8. uri, v soli pri Sv. Križu zborovanje, na katerem govori potovalni učitelj gospod Jurančič o umnem čebelarjenju. Popoldne se pa vrši izlet k čebelnjaku g. Jakoba Ros v Vučji vasi. Vse čebelarje od blizu in daleč vabi k prav obilni udeležbi — odbor.

Slovenjgradec. V nedeljo, dne 17. maja, priredi Jugoslovanska Strokovna Zveza shod ob 9. uri popoldne v Nar. domu. Delavci, rokodelci, posli, železničarji in mladina, vsi na shod! Govornik pride iz Maribora.

Šoštanj. V nedeljo, dne 24. maja, se vrši pri nas shod Jugoslovanske Strokovne Zveze zjutraj takoj po prvem sv. opraviilu v cerkveni hiši. Delavci, delavke, železničarji, posli in drugi, vsi na shod! Govornik pride iz Maribora.

Ribnica na Pohorju. Tukajšnja Dekliška Zveza priredi svoj mesečni sestanek dne 21. maja.

Ribnica. Kmečko bralno društvo ponovi v nedeljo, dne 17. maja, takoj popoldne po večernicah, pri g. Puhru gledališki igri: „Tri sestre“ in „Turški križ.“ K obilni udeležbi vabi odbor. — Sestanek naše Mladeniške Zveze se vsled tega preloži na poznejši čas.

Marenberg. Dne 17. maja se vrši pri podružnici Sv. Janeza na Suhem hribu skupen shod za obe organizaciji. Mlad. in Dekl. Zvezo.

Škale. Jubilejna kmetijska podružnica za šoštanski okraj priredi v nedeljo, dne 17. maja, pri nas poučno predavanje o kužnih boleznih pri svinjah. Predaval bo g. deželni živinozdravnik A. Peršuh iz Braslovč. Ker je ta snov velevažna, vabijo se vsi gospodarji in gospodinje k prav mnogoštevilni udeležbi.

Dramlje. V nedeljo, dne 17. maja, po rani sv. maši, priredi tukajšnje Kat. slovensko pol. društvo v prostorih stare šole zborovanje. Govorita gospoda poslanca dr. Korošec in dr. Benkovič. Popoldne pa se vrši v istem lokalu shod Mladeniške Zveze, kojega se udeležita celjski in šentjurski Orel. Na sporedu je: godba, petje, govori. V slučaju slabega vremena se to mladinski zborovanje preloži. Prijatelji mladine, uljudno vabljeni!

Novacerkev. Čebelarica podružnica priredi v Socki pri Arličevem čebelnjaku čebelarski pouk v četrtek, dne 21. maja, ob 2. uri popoldne. Se vabijo čebelarji, da se ga obilno udeležijo.

Sv. Rupert nad Laškim. Katoliško izobraževalno društvo ima na praznik, dne 21. maja, po sv. maši v društvenem prostoru svoj letni redni občni zbor z običajnim sporedom. K obilni udeležbi vabi odbor.

Braslovče. V prid snujočemu se olupševalnemu društvu v Braslovčah priredijo braslovski diletantje v nedeljo, dne 17. t. m., ob 3. uri popoldne, salivo tridejanko „Nebesa na zemlji.“

Ponikva ob juž. žel. Kmetijsko bralno društvo priredi v nedeljo, dne 17. maja, in v četrtek, na Križevu, popoldne po večernicah predavanje o največjem sovražniku sedanjega časa, o alkoholu. Govornika prideta iz Maribora. Kaže se povsod veliko zanimanje. Na veselo svidenje!

Trbovlje. Javno zborovanje Jugoslovanske Strok. Zveze se vrši v nedeljo, dne 17. maja, popoldne ob 3. uri, v Društvenem domu. Govoril bo poslanec dr. Benkovič.

Bizeljsko. Dne 17. maja priredi S. K. Z. v gostilni g. Pečnika v Sušici političen in gospodarski shod takoj po prvi sv. maši. Govorita poslanec dr. Jankovič in poslovodja Urek. (Shod pri Kapelah se preloži na poznejši čas.)

Kozje. Gospodarsko bralno društvo z Mladeniško in Dekliško Zvezo priredi na praznik vnebohoda, dne 21. maja, popoldne majniško veselico v gostilniških prostorih g. Franca Guček. Na sporedu ste dve gledališki igri; eno vprizoriijo mladeniči in eno dekleta, petje mešanega zbora in prosta zabava. Prijatelji poštene zabave od blizu in daleč so prijazno povabljeni.

Književnost in umetnost

Jožef Klekl. Napisal M. Sever. Povod k temu članku mi dajejo razni napaki v slovenskem in ogrskem liberalnem časopisu čez zgoraj omenjenega gospoda. Kakor bo cenjenim čitateljem že deloma znano, je jel izdajati g. Klekl časopis „Novine“, pisan v prekmurskem jeziku za ogrske Slovence. Več let poprej je že izdajal nabožen mesečnik „Marijin list“, koji pa potrebam ogrskih Slovencev v literarnem oziru daleč ni zadostoval. Spoznal je ta vrli rodoljub, da temu ljudstvu treba čtiva, ki naj bo spisano v lepodonečem maternem jeziku. Kljub temu, da mu je delala mažarska vlada velikih neprilik, se mu je vendarle posrečilo, že dne 8. decembra 1913 razposlati prvo številko „Novin“ med verno slovensko ogrsko ljudstvo. Z velikim veseljem je pozdravilo ljudstvo ta časopis in ga rado prebiralo. Oglašilo se je takoj nad 1000 naročnikov in se še oglašajo zmiraj novi. To pa je grozno zbadlo mažarsko vlado in takoj je poslala na dom g. Klekla orožnike gledat, ali omenjeni ne fabricira poleg teh „veleizdajniških“ „Novin“ še morebiti tudi kakih bomb in ne snuje še celo zarote! Po skrbnem preiskanju pa so seveda odšli z dolgimi nosi. A mažarska vlada je dobila pa še dobre zaveznike, in sicer — čujte in strmite! — v obliki slovenskega časopisja. Ker namreč izdaja te „Novine“ katoliški duhovnik v katoliško-narodnem duhu in mu je pri tem delu za princip gesto: „Jedro krščanstva je pravica in kjer te ni, tam tudi pravega krščanstva ni“, zategadelj se je neki ljubljanski liberalni časopis čutil dolžnega, zagnati se v gosp. Klekla, in ga proglasiti za Madžarona ter mu je celo predbacival, da je baje tudi v svojem molitveniku „Hodi k oltarskemu Svetstvi“ zagovarjal mažarsko politiko. Ker pa se je piscu teh vrstic to obrekovanje vendarle zdelo infamno, se je obrnil do omenjenega pisatelja, kot svojega znanca, in ga naprosil, da mu pošlje en iztis svojega molitvenika. Radevolje je ustregel g. Klekl tej želji. Prečital sem natanko celo knjigo in moram pač reči, da ni niti ene sumljive vrste, to mi bo vsakdo moral pritrditi, da se v molitvenikih pisatelj vendarle ne more spuščati v nikakvo politiko. Stavi se nam pač vprašanje, kaj li je tu napotilo slovenske liberalce, da so začeli napadati slovensko-ogrskega župnika in plemenitega rodoljuba g. Klekla? S tem je pač dokazano, da liberalcem ni za rešitev bratov Slovencev, ki se potapljajo v madžarskem morju, temveč gre se njim samo za strankarsko politiko. Slovenska Straza si je pač že tudi tukaj pridobila lepih zaslug s tem, da je med to slovensko ljudstvo razširila dobro katoliško-slovensko časopisje. Gospodu pisatelju, župniku Kleklu, bodo pa tudi radevolje šli na roko naši Slovenci ter ga v njegovem neumornem delu za pospešitev slovenstva in razširjenje katoliške misli med prekmurskimi brati Slovenci podpirali. Gospoda Klekla pa pri njegovem nesebičnem narodnem delu tolaži zavest, da dela za dobro stvar, a z anapade, ki pridejo od katerekoli strani, pa se naj ne briga. Pri tem delu pa ga naj blagoslovi Vsemogočni! — Priporočamo pa prav toplo Slovincem, da si naročujejo omenjena dva lista: mesečnik „Mar. list“ in tednik „Novine“ (za celo leto samo 3 K) pri g. Klekl Jožef, plebanoš v pok., Posta Cserföld, Zalamegye.

* **Nove knjige.** Dolžan, knjiga uradnih vlog. Obrazi političnih, vojaških, davčnih, finančnih, sodnih in drugih vlog za vsakdanje potrebe. Cena 3 K, elegantno vezana 4 K. Založila Kat. Bukvarna v Ljubljani. Ta knjiga, ki je ravno izšla, podaja, kakor pove že naslov, vzorce najrazličnejših vlog na vse javne oblasti. Izlušten je ves pravni material, ki je za posameznika le težko razumljiv in knjiga torej ni znanstvenega, temveč praktičnega pomena. Kot taka bo vsakemu zanesljiv svetovalec v zadevah, kjer bi si moral sicer iskati pravne pomoči. Ti vzorci so prirejeni v splošnem tako, da odgovarjajo potrebam, ki jih rodi vsakdanje življenje. — Vzorniki prvega sv. obhajila. Uredil in zbral Anton Kržič. Cena 1 K, vezani 1.60 K. Dobi se v Kat. Bukvarni v Ljubljani. Drugi narodi imajo raznovrstne take zbirke zgledov za prvoobhajance, da so jim izvrstno sredstvo za pripravo in prekršten spominek prvega sv. obhajila. Obe knjigi toplo priporočamo.

Samostan med prekmurskim Slovenci.

Prekmurski Slovenci ponekod že nimajo več svojih domačih slovenskih duhovnikov. Nastavljeni so med njimi Madžari, ki ne razumejo ljudstva. Zato je ljudstvo v verskem oziru precej zapuščeno in rado prihaja v štajerske cerkve, da tam opravlja svojo pobožnost. Neumorni delavec med prekmurskimi Slovenci hoče tudi temu odpomoči s tem, da postavi samostan, ki bo skrbel, da se zadosti verskim potrebam ogrskih Slovencev.

Cerkvena oblast mu je dala dovoljenje. Zato je g. Klekl že kupil od Janoša Marič na Krajni blizu Tišine zemljišče 12 plugov za 17.000 K. Plačal je že 6000 K, ki jih je dobil kot čisti dobiček „Marijinega lista“ 2931.46 K ter svoj denar do zadnjega vinarja 3417.34 K in nekaj darov.

Darove sprejema: Klekl Jožef, plebanoš, Cserföld, Zalamegye.

Albanija v razvalu.

Komaj dva meseca je preteklo, odkar je dne 11. sušca t. l. princ Vid, kot knez Albancev, v spremstvu tujih vojnihi ladij, stopil menda prvič v svojem življenju na albanska tla, da zasede prestol novoustanovljene Albanije. Navdušenje, ki je ob njegovem prihodu baje vladalo v Albaniji, se je poglelo in zavlada se sedaj v deželi še bolj zamotane razmere, kakor so bile poprej in prerokbe tistih, ki so prerokovali Albaniji v najkrajšem času srečno bodočnost, se nočejo izpolniti. V eni celi tretjini Albanije razsaja najljutejši upor in danes, ko še dežela nima niti stalnih mej določenih, je njen knez v lastni deželi — takorekoč ujetnik, kajti upa si le iz Drača v Elbasan, dalje proti meji pa ne, in njegova obitelj je pa omejila svoje vsakdanje sprehode le na grajski park v Draču.

Iz teh homatij ne morejo rešiti dežele in ji tudi ne nuditi sredstev za njeno rešitev niti oni, ki so jo ustvarili. V glavnem mestu Draču so sicer zbrali nekaj tisoč albanskih prostovolcev, katere vezbajo nizozemski častniki, da bi užugali uporne Epirote; toda upanja je le malo, da bi zamogli ti prostovoljci, ki so jih v naglici skupaj zbobnali, užugati izvrstno organizirane, z vsem potrebnim dobro opremljene Epirote. Boji v Epiru so pa tako divjaški, kakoršnih zgodovina le malo pozna. Prizanesajo nikomur, ujetnikov ne poznajo, vse kar živi, pobijejo in postrelijo. Število žrtev znaša že do sedaj na tisoče. Na obeh straneh se bori kakih 15.000 mož. Vse naselbine med Korico, Argyrokastrom in Valono so le ena sama podrtija, vse je pobito, opustošeno in ugonobljeno. Divji Avari in Hunci bi ne mogli zapuščati za seboj groznejših sledov opustošenja, kakor ti divjaki. Pred Dračem so pa zasedrane štiri vojne ladije, med temi dve avstrijski, ki morajo v svoji onemoglosti gledati ta divjaška početja.

Fays-ove pristne Sodenske mineralne pastilje so se obnesle že skozi tri desetletja z oper kašelj, hripavost in katar. **Fays-ove** pristne Sodenske mineralne pastilje — in le te! se izdelujejo iz znanih od petstveka sem v rabi stoječih občinskih zdravilišč toplice Sodena ob T. **Fays-ove** pristne Sodenske mineralne pastilje morate zahtevati, če hočete imeti najbolj učinkujoče soli iz imenovanega zdravilišča.

Razgled po svetu.

Avtomobil padel v prepad. Pri Semriachu na Srednjem Štajerskem se je zgodila dne 12. t. m. ob 9. uri popoldne zanimiva avtomobilska nesreča. Neka družba se je peljala v treh avtomobilih k priljubljeni restavraciji Sandwirt. Naenkrat se je zadel avtomobil privatnika Zupana iz Celovca ob železno cestno ograjo, jo prelomil in padel v globčino 80 metrov, pri čemer se je petkrat prevrnil. V avtomobilu sta bila poleg lastnika še kapelnik Kohler in operetna subretka Vestä, ki pa so vsi kakor po čudežu le neznatno ranjeni.

Novo narkotično sredstvo. V new-yorškem Rockefellerjevem zavodu so nedavno preiskusili nov način narkotiziranja. Raziskovalec Meltzer in Auer sta bila namreč opazila, da vbrizganje magnezijevih soli pri živalih povzroča neko brezdušno stanje, podobno narkozi. To stanje samo od sebe tekom nekaj ur popolnoma preide, ne da bi povzročilo kakoršnekoli škodljive posledice. Od poizkusov na živalih so prešli na ljudi, o čemer so postopanje z magnezijem še kombinirali z drugim sredstvom: etrom. Ako se novi način narkotiziranja brezhibno obnese, bo to za kirurgijo velikega pomena, zlasti v onih slučajih, kjer zaradi srčne napake, pijanosti itd. dosežanja splošne narkoza izključena.

Lilijsko mlečno milo s konjičkom

iz tovarne Bergmanna & Co. v Decinu ob Labi

je in ostane neprekosljivo v nanku zoper polje pezo in se pri racionalnem negovanju kože ne reje n reje. To lepoto drkazujejo vsi dnevi pr na naša pisma. Komad 80 vin in se dobi v let r nah, drogerijah in parfumerijah. Da se chrano dame črne roke, se je izobno izkazala Bergmanna milo krema „Manera“. Dobi se po sed v ubah po 70 vinarjev.

Radi inventure velika prodaja ostankov po globoko znižanih cenah! pri Karolu Vanič, Celje, Narodni dom.

Sirolin "Roche" olajšuje in ozdravlja bolezni na prsih, kašelj, katar, influenco in neduho.

V izvornih zabojčkih po K 4.— se dobi v vseh lekarnah.

Sprejemem

2 trgovska pomočnika

katera imata najmanj 3—5letno iz-
pričevalo od ene tvrdke, razven učne
dobe. Vojaščine prosti imajo prednost.

Iv. Ravnikar :: Celje.

Dr. Fe ks Lebar

zdravnik

v Slov. Bistrici

naznanja, da ordinira od 1. maja
v hiši gospe Stepišnik, Tržaška
cesta.

Priporočila se Vam za nakup

Precizijske ure!

Lastna tovarna!

Rafael Salmič Celje Nar. dom

to je največja in najcenejša razpošiljalnica ur, zlat-
nine, srebrnine in optike. Slovenci! Zahtevajte ve-
liki cenik, dobite ga zastonj in poštne prosto.

Svetovna tvrdka.

Na tisoče zahval.

Absolutno pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi Kranjska oddaja vsled
priporočila knezoškofijskega ordinarijata v Ljubljani
pristna bela mašina in namizna vina po zmernih
cenah postavljena na postajo Ajdovščina. Kleti nad-
zoruje vipavski dekan. V zalogi je tudi pristni tro-
pinovec. Sprejmejo se zanesljivi zastopniki za raz-
prodajo vina.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Pisalne potrebščine

kupite najugodnejše ceno in dobro v veletrgovini
s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami

Goričar & Leskovšek Celje

!! Zahtevajte brezplačno prvi ilustrovani cenik !!

Knjigarna, umetnine in muzikalije

A. Wesjak, Maribor „Pri železnici“

Glavni trg. vogal Stolne ulice
Priporoča svojo ogromno zalogo perilnega, ma-
nufakturnega in raznovrstnega konfekcijskega
blaga po jako znižanih cenah.

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju.

Zadruga ima v zalogi vsakovrstna bela in
rdeča zjamčeno pristna južnoštajerska namizna
vina najboljše kakovosti po zelo nizkih cenah.

Čisto posebno pa še opozarja na **sortiment-
na fina vina v buteljkah.**

**Zahtevajte cenike! Prepričajte se s
poskušnjo! Obiščite naše kleti!**

Gostilničarji! Ogibljite se brezvestnih tujih
agentov, ogrskih in laških vinotrzcev in naročajte
vino pri domačem podjetju južnoštajerskih vino-
gradnikov.

Trgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki :

Celje, Narodni dom.

Franc Kolenc

Pristno domače deteljno seme
vsakovrstna poljska in vrtna semena
zanesljive kaljivosti ter vedno sveže
špecerijsko blago dobijo po najnižjih
cenah v trgovini s špecerijo in de-
želnimi pridelki na debelo in drobno.

Velika izber

pletenin

lastnega trpežnega izdelka. Vozčki za otroke, poto-
valne korbice, vrtno pohištvo in
pohištvo za verande, naslon-
jači i. t. d. po najnižjih cenah,
istotako Brenabor vozove. Po-
pravila izvršujem točno in zelo
poceni.

Izdelovatelj pletenin

A. PRAH

Maribor, Tegetthoffstraže 21.

Iščemo boljšega vpokojenja,

ki bi se nastanil v krasnem kraju, če le mogoče du-
hovnika. Dotičnik dobi mnogo ugodnosti. Pojasnila
daje Slovenska Straža v Ljubljani.

Pekovski učeneo se sprejme takoj
pri g. Vaupotič Franc, Maribor,
Tegetthoffova ul. 53. 447

Poljski malec

(gips) priporoča M. Berdajs,
Maribor. 453

Na prodaj hiša s starodavno go-
stilno v sredini mesta, ker bi po-
sestnik rad šel v pokoj. Kje, izve
sa v Stolni ulici 8 v Mariboru.

Pozor

Proda se ali da v najem v bližini
Slov. Bistrice lepa, velika zidana
hiša z zemljiščem vred, v prav
veselem kraju pri okrajni cesti,
pri cerkvi, pošti in blizu kolodvora.
V hiši je vodovod, 5 sob, dve ku-
hinji, pripravno za gostilno, trgo-
vino in pekarijo. Več se izve pri
upravnistvu pod „Pripravna hiša“
št. 450.

M. Dobravec,

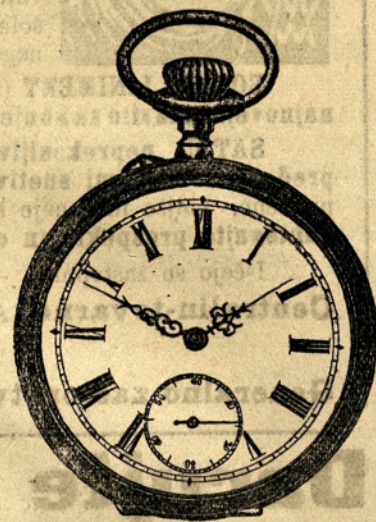
: slikar in pleskar v Celju :

Gosposka ulica št. 5

prevzame vsa dela dekoracijske in ples-
karske stroke, katera izvršuje vestno
in po najnižjih cenah.

Ure za birmo

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od
Srebrne ure damske od 8 K
Srebrne verižice od K 2 40
Sreb. verižice damske K 3 60
Zlase damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamči.

Precizijske ure, Schaffhausen,
Zenith, Omega, Eterne.

Očala: Za kratkovidne nova,
zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthoffova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Velika narodna trgovina Karol Vanič, Celje

Narodni dom

priporoča bogato zalogo
manufakturnega in mod-
nega blaga, posebno kras-
no novosti za ženske in
moške obleke po zelo
znižani ceni!

Ostanki pod lastno ceno

Postrežba točna in solidna!

Vzorci na razpolago.

Pohištvo razpošilja na vse strani

trgovina s pohištvo

KARL PREIS, MARIBOR, Stolni trg 6.

Največja in najcenejša razpošiljalnica za pohištvo in
posteljno blago.

Navadno pohištvo od K 100. Pohištvo iz trdega lesa od
K 200. Popolna oprava za neveste od K 120—5000 K.
Popolna kuhinska oprava od K 40—120 K. Za spalnice,
jedilnice, gosposke sobe in salone iz orehovega, hrastovega,
bukovega lesa iz mecesna in javorja, iz mahagonijevega in
iz palisandrovega lesa v bogati izbiri po zelo izkih ce-
nah. Razni posamezni deli posebno poceni. Posebni oddelk
za pohištvo iz železa, medenine in tapetiranega pohištva.

Sloboden nakup.

Slobodno na ogled.

Ilustrovani ceniki brezplačno!

J. KOVAČIČ, Radgona, Dolga ul. 100.

Velika zaloga steklenega (glaženega) in porcelanastega
blaga, svetiljke, podobe, okvirje, ogledala.

Steklarsko dela.

Točna postrežba!

Najnižje cene!

Krojač ali čevljar,

ki bi imel veselje tudi do organizacije, dobi v večjem
kraju, kjer je velika slovenska naselbina, jako ugo-
dno stališče. Vprašanja in ponudbe na Slov. Stražo
v Ljubljani.

KDOR
je s svojim
želodcem
in črevom
nezadovoljen
jemlje naj **redno** nekaj časa
D med Trauba želodčni prašek

GASTRICIN

Učinek presenetljiv
Dobi se v vseh apotekah.
Velika skatija stane 3 Kr.

GLAVNA ZALOGA:
Sternapoteka, Dunaj, IV.
Favoritenstrasse 25.
Prospekti gratis in franco.
Zdravniški določbe za
poskušajočim živilom
brezplačno.

V Mariboru se dobi v lekarnah:
Fr. Prullja, E. Taborsky-a nasl.
Wolf, Al. Sirak-a, V. Savost-a in
V. König-a.

Ure
Točna postrežba

Dobro. Po ceni

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov. cenik! zastonj. Gramofone od 20-200 K.

Niklasta remonat-ura	K 3:50
Pristna srebrna ura	K 7:—
Original omega ura	K 18:—
Kuhinjska ura	K 4:—
Budilka, niklasta	K 3:—
Poročni prstani	K 2:—
Srebrne verižice	K 2:—

Večletna jamstva,
Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach
urar in očalar
Maribor, Gosposka ulica 26
Kupujem zlatino in srebro.

Prva gorenjska razpošiljalna Iv. Savnik Kranj 166

Samo 10 K

razpošilja najceneje in najboljše: sukno, volneno blago, kambrike, parhate, platno, hlače, vino, podloge, zastore, preproge, linolej, odeje, prte, perilo, potovalne kovčke, ročne torbice, denarnice, harmonike, igrače, papir, britve, otroške vozičke, nagrobne vence, čevlje, obleke, klobuke, predpasnike in srajce iz lastne izdelovalnice itd.

stane 4 in pol metra volnenega blaga za eno fino žensko obleko, poljubne barve, 1 zelo fini robec za na glavo, 3 lepi žepni robci iz šifona, 2 para močnih ženskih nogavic, 1 svilnat pas in še več drugih različnih stvari za povrh.

Ista množina še boljše vrste 15 K
Ista množina najboljše vrste 20 K.

Zahtevajte gratis vzorce za ženske in moške obleke! Solidno, vgljedno domače podjetje!

meseca avgusta izide bogačo ilustrovirani cenik.

CENTRALIN
(Zakonito zajamčeno št. 53644.)

Najboljši, najizdatnejši, tedaj najcenejši prašek za hitro opitanje vseh domačih živali, po katerem živina rada žre.

Vsem poljedelcem in živinorejcem se toplo priporoča. — Paziti je na plombo in varstveno znamko. Z izvrstnim izpričevalom od analitično kemičnega zavoda c. kr. poljedelske visoke šole, o. i. prof. M. pl. Schmidt-a ter od c. kr. priv. preskuševalnega zavoda za živila društva lekarnarjev na Dunaju IX. 2.

EQOLIN LINIMENT (zakonito zajamčeno št. 1678), kot izborna se obneslo in najnovejšo masilo za konje za per pret in izpahnenje udov, za okrepčanje udov itd.

SATOL, neprekosljivo in najboljše mečilo za setve, za varnost vseh setev pred raznovrstnimi snetivostmi, gnilobo, osobito pred živalskimi škodljivci. Bolj priročno, boljše in ceneje kakor bakrena galica in formalin. Patent št. (186007). **Zahtevajte prospekte in oče. Veliko priporočilnih pisem!**

Iščejo se zastopniki. — Ponudbe na glavno zastopstvo (dopisuje se slovensko) **Centralin-tovarne Angeljeve lekarne Novi Jičin (Neutitschein) Moravsko.**

Generalno zastopstvo za Juž. Avstrijo Fr. Krepek, Maribor.

Darujte za Slov. Stražo!

Župnik Kneipp, plemeniti človekoljub

Je spojil svoje ime s Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo, ker je Kathreinerjeva okusna, zdrava in resnično ljudska kavina pijača.

Pozor
ob tej draginji:
Že 23 let vedno enako poceni
ter ni v ceni nikoli poskočila!

Kathreinerjev zavoj za 10 vinarjev
da 20 skodelic.

Na znanje!
Zvišanje mrliško-oglednih pristojbin.

Z ozirom na razglas mestnega sveta v Mariboru z dne 17. aprila 1914, zadevajoč zvišanje mrliško-oglednih pristojbin, nas naproša mestni pogrebni zavod, da javimo, da v slučaju, če se naroči omenjeni zavod za pogrebe, nosi zavod vse odviše stroške, ki se pa ne zaračunajo strankam. Vsled tega sklepa upravnega sveta mestnega pogrebneega zavoda se niso njegovi tarifi prav nič spremenili in občinstvu pri izvedbi pogrebov povodom zvišanja mrliško-oglednih pristojbin ne narastejo nobeni odvisni stroški, kar je vsekako le pozdraviti.

463

Denarni zavod spodnještaj. trgovstva in obrtništva — Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju

sprejema vloge na knjižice od vsakega in jih obreštuje po **4 1/2 %**

otvarja tekoče račune, eskomptuje menice in knjižne terjatve, prevzema zaveze, oskrbuje inkaso in objavlja sploh vse ji zaupane denarne posle po najkulantnejših pogojih.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju
registrovana zadruga z neom. zavezo

Obreštuje hranilne vloge po 4 1/2 % od dneva vloga do dneva vzdiga. Rentni davek plača posojilnica sama.	Daje posojilo na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.	Uradne ure za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne. - Posojilnica daje tudi domače hranilnike. -
---	---	--

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru r. z. z n. z.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obreštujejo: navadno po 4 1/2 %, proti trimesečni odpovedi po 4 3/4 %. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/4 %, na vknjižbo sploh po 5 1/2 %, na vknjižbo in poročilo po 5 3/4 % in na osebni kredit po 6 %. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koliko.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izjemni praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).